

ACHTER DE FEITEN AAN

WE ZITTEN IN DE OERTIJD VAN HET PROFESSIONEEL WIELRENNEN. PAS HET JAAR VOORDIEN WERD VOOR HET EERST EEN WK GEREDEN WAAR OOK PROFS MOCHTEN AAN DEELNEMEN. WEGENS HET BEPERKTE AANTAL BEROEPSRENNERS DIE NAAM WAARDIG, REDEN ZE TOEN TROUWENS SAMEN MET DE AMATEURS, AL WERD ER WEL EEN APART KLASSEMENT OPGEMAAKT.

1928

GEORGES
RONSSE

BOEDAPEST

De Italiaan Alfredo Binda won in 1927. Maar over wat er onderweg gebeurde, weten we niet veel. Bewegende beelden zijn er niet, gemotoriseerd vervoer met officials was er wel, maar in beperkte mate, de mechaniek bij fiets én auto liet het regelmatig afweten, herstellingen konden uren duren, dopingcontroles waren onbestaande. Wat er zich tijdens die vele uren wedstrijd afspeelde, baadt vaak in de nevel van de tijd. Sterke verhalen, straffe stoten – van de wind of van de renners – en diepe inzinkingen of onwaarschijnlijke comebacks stapelen zich op. Waarheid en verzinsel, verdraaide herinneringen en opgeklopte feiten maken deze verslagen even interessant als vatbaar voor interpretatie.

Meer nog dan nu moest het wielrennen het toen hebben van heroïek, van helden die het opnemen tegen de elementen. Journalisten spraken niet van winnen, maar van 'zegevieren'. En omdat ze vaak niet over correcte informatie beschikten, lieten ze zich gaan in hun zucht naar heroïek. De verbeelding aan de macht! We proberen de feiten samen met de Belgische wereldkampioenen op een rijtje te zetten. We gaan daarom achter de feiten aan, maar genieten evenzeer van een sterk verhaal of een straffe stoot, een opgepompte historie, een banddikte fantasie.

In 1928 was Alfredo Binda er weer bij op het tweede WK voor profs, samen met

vijftien (!) andere deelnemers, onder wie drie Belgen: Joseph Dervaes, Jules Van Hevel en Georges Ronsse. Meer renners per natie mochten niet worden geselecteerd. Het kleine clubje renners trok zich op gang op het lastige parcours in en rond Boedapest. Na vijftig kilometer gaan Van Hevel en Ronsse samen in de aanval. Titelverdediger Alfredo Binda staarde zich blind op zijn landgenoot Girardengo, en daardoor verloren beiden alle kansen op winst. Dat twee toppers mekaar het wit uit de ogen kijken en zo de anderen uit het oog verliezen, het zou nog vaker gebeuren in het wielrennen, op WK's en andere koersen van formaat.

De twee Belgen bouwen ondertussen gestaag hun voorsprong uit. Maar na honderd kilometer knalt Van Hevel recht tegen een ossenkar aan. Al zou hij volgens andere bronnen niet tegen de kar

zelf zijn gebotst, maar had hij een zwieper van de staart van zo'n os gekregen. Ronsse wacht op zijn landgenoot en ze rijden samen door, maar Van Hevel heeft te veel last van zijn blessures en kan niet volgen. Andere bronnen menen dan weer te weten dat Van Hevel achterbleef met een bandbreuk. Hoe dan ook, naar verluidt heeft Ronsse lange tijd niet door dat hij alleen onderweg is en dat Van Hevel inmiddels heeft opgegeven. Als Ronsse op een bepaald moment achteromkijkt, ziet hij een fietser naderen. In zijn ogen moest dat wel een van de Italiaanse topfavorieten Binda of Girardengo zijn. Als een van die kerels zou terugkomen, zou hij kunnen fluiten naar de regenboogtrui. En dus kromt hij zich weer over het stuur, stampet op de pedalen en blijft stampen. Tot aan de streep, die hij volgens de bronnen van destijds meer dood dan levend overschreed.

EÉN KOERS VAN BETEKENIS

Hoe dan ook, Georges Ronsse wordt na een vlucht van 141 kilometer de tweede wereldkampioen wielrennen op de weg bij de profs en de eerste Belgische wereldkampioen. Hij finisht met bijna twintig minuten voorsprong op het Duitse duo Herbert Nebe en Bruno Wolke. En met allicht nog heel wat meer voorsprong op die ene renner die Ronsse ontwaarde toen hij al een hele tijd alleen op kop reed. Dat bleek namelijk geen renner te zijn die hem op de hielen zat, maar een verzorger die in alle ijver achter Ronsse aanging om hem te bevoorra-

den. Die holde dus achter de feiten aan, net zoals Ronsse erop vooruitliep. Tot in de regenboogtrui.

Karel Van Wijnendaele, flamingant en auteur van *Het rijke Vlaamsche wielerven* – zijn journalistiek epos over wielrennen voor de Tweede Wereldoorlog – merkt op dat Ronsse dat jaar eigenlijk nog niet veel gepresteerd had, maar dat belet hem niet de loftrumpet te steken: ‘Hij won maar één koers van betekenis. Maar ’t is juist bij die eenige zege dat hij betoonde een groot en *weerdig* wereldkampioen te zijn.’

Antwerpenaar Ronsse (1906–1969) won driemaal Bordeaux-Parijs en verder Parijs-Roubaix, Luik-Bastenaken-Luik (op zijn negentiende!), Parijs-Brussel en een rit in de Tour. Hij was ook bekwaam in andere wielersportdisciplines: hij werd twee keer Belgisch kampioen veldrijden en drie keer Belgisch kampioen achter deryn op de piste. Later werd hij garagist, maar bleef ook in het wielrennen actief als ploegleider en als chauffeur voor radio en televisie. Hij overleed op 4 juli 1969, de dag dat Eddy Merckx op de Ballon d’Alsace de basis legde voor zijn eerste Tourzege.

DE UITSLAG

1. Georges RONSSE 6h20'10"; 2. Herbert Nebe 19'43"; 3. Bruno Wolke; 4. Joseph Dervaes 36'13"; 5. Walter Cap; 6. Max Bulla; 7. Otto Cap; 8. Ferdinand Le Drogo 42'26".

→ Georges Ronsse (rechts), een van de drie Belgen aan de start van het WK 1928 met slechts zestien deelnemers.

Maar de jury wel: de heren commissarissen dreigden ermee een eventuele Italiaanse wereldkampioen te declasseren omdat hij tijdens de wedstrijd 'onwettige hulp' zou hebben gekregen van ploegmaat Olmo. 'Daarmee gingen de Italiaansche gemoederen koelen en bedaren, en Olmo nam het zeer wijselijk besluit van op te geven', aldus Karel Van Wijnendaele.

Ondertussen rijdt Magne een magnifieke race: de Fransman blijft proberen, de elementen en het biljartlakenvlakke parcours trotseren en zijn 25 concurrenten koeioneren door keer op keer in de aanval te trekken. Zonder succes, al verachten op die manier toch een aantal mindere goden en pechvogels. Maar een groepsspurt stond in de sterren geschreven. Veertien renners gaan ervoor. Alleen de Nederlander Gerrit van der Ruit probeert iedereen te verrassen met een late uitval. De op papier en qua reputatie twee snelste mannen, Gustave Danneels en de Italiaanse wereldkampioen van 1931 Learco Guerra, aarzelen. Danneels zet dan toch aan met de hele sliert renners in zijn zog en grijpt de Nederlander op nauwelijks vijfhonderd meter voor de streep bij het nekveld. Nu zet Guerra zelf aan, hij gaat voluit voor een langgerekte spurt op de macht. Danneels reageert nog maar eens, dit keer met Karel Kaers in zijn wiel. Of om het met de woorden van Danneels van tientallen jaren geleden zelf te zeggen: 'Ik dacht: ik kan zo goed winnen als eender wie. Ik verdedig dus mijn eigen kans, maar ik weet ook dat ik in de kaart van Kaers speel door uit volle macht te geven, vermits ik hem op die manier lanceer voor zijn eigen sprint. Dit voor het geval dat ik zelf begeben mocht.'

→
Samen met Jef Scherens
(wereldkampioen op de sprint) werd
Karel Kaers uitgenodigd voor een
viering in Leuven georganiseerd door de
Stoempers Wielerclub. Wat een massa
kwam daar bijeen!

uiteindelijk Eloi Meulenberg. Hij vangt in de laatste ronde alle aanvallen op, en laat Kijewski de sprint aantrekken, met Speicher en Egli in het wiel. Meulenberg komt laat opzetten, maar weet zich de sterkste. Hij wint met een fietslengte voorsprong op Kijewski en Egli.

TE WAALS

Ook opmerkelijk: Karel Van Wijnendaede, de wielervanaat, journalist, koers-

organisator en onvermoeibaar schrijver van wielerverhalen, anekdotes en quotes van het wielervolkje, zwiigt in alle talen over het exploit van Meulenberg. We mogen aannemen dat Eloi voor Karel te Waals, te Franstalig was. En zelfs de duidelijk Vlaamse etymologie van de achternaam van deze wereldkampioen heeft de ontdekker en vaak ook 'schepper' van talloze flandriens niet kunnen vermoeden om er ook maar één woord aan te

wijden. *Honni soit qui mal y pense!* Eigenlijk een wapenspreuk van de Britse adel. Te vertalen als: 'Wee degene die er kwaad van denkt.'

Henegouwnaar Eloi Meulenberg (1912–1989) won verder Luik-Bastenaken-Luik, Parijs-Brussel en negen etappes in de Tour. Samen met Criquiellion en Gilbert is hij de enige Waal die ooit wereldkampioen werd.

DE UITSLAG

1. Eloi MEULENBERG 7h59'48";
2. Emil Kijewski;
3. Paul Egli;
4. Jean Majerus;
5. Georges Speicher;
6. Aad van Amsterdam 6'14";
7. Michel D'Hooghe;
8. Otto Weckerling

ACHT JAAR WERELDKAMPIOEN

DE KRANT DE GENTENAAR VAT DE ESSENTIE VAN DAT WERELDKAMPIOENSCHAP IN 1938: 'IN DEN CAUBERG POOGT KINT ZICH OPNIEUW LOS TE RUKKEN, WAARDOOR VAN NEK VOOR DE ZOVEELSTE MAAL MOET LOSSEN. KINT, EGLI EN AMBERG VLIEGEN NU SAMEN NAAR DE EINDMEET. ONZE LANDGENOOT ZET VAN OP 300 METER EEN MACHTIGE SPRINT IN EN GAAT SCHITTEREND DEN WERELDTITEL BEMACHTIGEN. UITSLAG: 1. KINT MARCEL, IN 7u 53m. 25s. 2. EGLI, OP 2 LENGTEN. 3. AMBERG, OP 1 LENGTE.'

1938

MARCEL
KINT

VALKENBURG

Wat daar nog aan toe te voegen? De – uiteraard – vooroorlogse omstandigheden. Ook daar is *De Gentenaar* van op de hoogte, al vindt de journalist van toen daar begrijpelijkerwijze helemaal niks vooroorlogs aan. Vooral het wegdek van het WK-parcours in Nederlands-Limburg mag er wat ruw bijliggen, of anders zou je het nog voor een 'baan' kunnen aanzien, destijds het woord voor wielerpiste. Daar ging het om pure snelheid, om 'zoeven over de baan'. Maar op de weg, daar moest het stampen de doorslag (en ook wel de genadeslag) geven. Zie hoe *De Gentenaar* het formuleert in een voorbeschouwing: 'Het oppervlak van de baan bestaat op sommige plaatsen uit steenen, verder groote stukken bitumenweg en grintwegen. Men kan toch niet vereischen dat de gansche omloop uit asfalt bestaat, want dan zou het weinig op een wereldkampioenschap op de baan gaan gelijken. (...) De beklimming van de Cauberg alleen kan op 't einde wel menige deelnemer de genadeslag toebrengen.'

De dag voor de wedstrijd zagen de vier geselecteerde Belgen Marcel Kint, Eloi Meulenberg, François Neuville en Edward Vissers, voor het eerst de Cauberg, toen nog niet geasfalteerd, maar bezaaid met steentjes. En zondag moesten ze zich daar dan 27 keer omhoog wroeten, in de gietende regen nog wel.

HET GELIJK VAN VAN WIJNENDAELE

36 deelnemers, waaronder dus Meulenberg, beginnen aan een net geen acht uur durend avontuur, acht renners halen de eindstreep. De Cauberg blijkt inderdaad de scheidsrechter en dooddoener te zijn. In de vierde ronde fungeert hij als springplank voor jawel: de vorige wereldkampioen Meulenberg, samen met Vicini uit Italië en Fréchaut uit Frankrijk. Maar hun liedje is snel uitgezongen, ze spelen verder geen rol van betekenis meer. Bijna elke ronde springt er op de Cauberg vanuit de achtergrond iemand naar voor, tot bij de leiders. Al is diezelfde Cauberg ook een flessenhals wanneer toeschouwers over de omheining springen en de doortocht van de renners belemmeren. We zeiden het al: vooroorlogs. En het wordt er niet beter op als halverwege een stormwind opsteekt en de renners geplaagd worden door striemende regenbuien. De Zwitser Paul Egli rijdt vier ronden lang alleen op kop, onze landgenoot Neuville gaat er in z'n eentje achter, terwijl titelverdediger Meulenberg opgeeft. Ziedaar het 'groot gelijk' van Karel Van Wijnendaele!

Ook vooroorlogs: de wedstrijdjury dreigt de Italiaan Vicini uit de wedstrijd te halen en te straffen omdat die zich had laten uitzakken om favoriet Bartali uit de achtergrond bij te brengen. 'Verboden,' zo luidt het verdict van de jury, want het

Karel Van Wijnendaele ziet de bui al hangen, en 'voorvoelt' dat dit een kolfje naar de hand van de flandriens is. En dus niks voor mannen aan de andere kant van de taalgrens. Dat Eloi Meulenberg uit Jumet tot de selectie behoort – niet onlogisch als titelvoerend wereldkampioen – ziet hij dan ook niet zitten. Maar Van Wijnendaele heeft geen keuze: 'Omdat de Walen er kost wat kost Meulenberg bij wilden, omdat hij Waal was, en de wereldkampioen van 1937. 't Werd hen nochtans van te voren gezegd, op de zitting van het *Selektiekomitee*, lijk wij niet aarzelen het te schrijven: Meulenberg is niet méér gemaakt om 27 keeren dien Cauberg op te klimmen, dan Scherens om te *staveren* tegen Metze!' ('staveren' is 'stayeren', BW)

WK is 'een wedstrijd voor individuen'!
Vicini neemt het dreigement ernstig en houdt de eer aan zichzelf: hij geeft op.

Bij de overblijvers wordt het voor het eerst in de WK-geschiedenis erg tactisch gespeeld. Niet zozeer tactisch in de wedstrijd zelf door de renners, als wel door de betrokken partij aan de zijkant: Belgisch teamleader Karel Steyaert – maar beter bekend onder het pseudoniem Karel Van Wijnendaele, organisator van de Ronde van Vlaanderen en uitvinder van het 'ras der flandriens' – verbiedt medevluchter Neuville om kopwerk te verrichten. Die moet van Steyaert Egli in de wind laten rijden en zelf wachten op een ontketende Marcel Kint daarachter. Kint had eerder al van de grote Bartali de suggestie gekregen om het zelf te proberen, en wel met de gevleugelde woorden die Van Wijnendaele uit het Italiaans rechtstreeks in het schoon Vlaams neerpent: 'Uitloopen; naar u zal men niet veel omzien, vermits al hunne aandacht voor mij is,' dixit Bartali.

Dat moest Kint geen twee keer horen, en weg is hij. Samen met de Zwitser Amberg en de Nederlander Van Nek komt hij aansluiten bij de koplopers. Voor Neuville, die zich heeft kunnen sparen, het sein om er alleen vandoor te gaan. Kint ziet het even aan en ontploft dan nog een keer: hij laat de drie anderen ter plekke en sprint naar z'n ploegenoot. Ze zullen het samen uitvechten. Maar dat is buiten de ultieme dooddoener gerekend: de Cauberg. Die nekt niet zozeer Neuville als wel diens pedaal. De pedaal breekt af en laat Neuville de keuze: op één been verder fietsen of de finale afwerken op de fiets van de al gewassen Meulenberg. Hij kiest voor het laatste, maar die wissel kost hem ruim twee minuten. Neuville, man van de wedstrijd, eindigt op de zesde plaats. In het geharrewar wordt Kint ondertussen bijgehaald door Amberg en Egli en ook Van Nek haakt z'n wagonnetje aan.

DE ZWARTE AREND

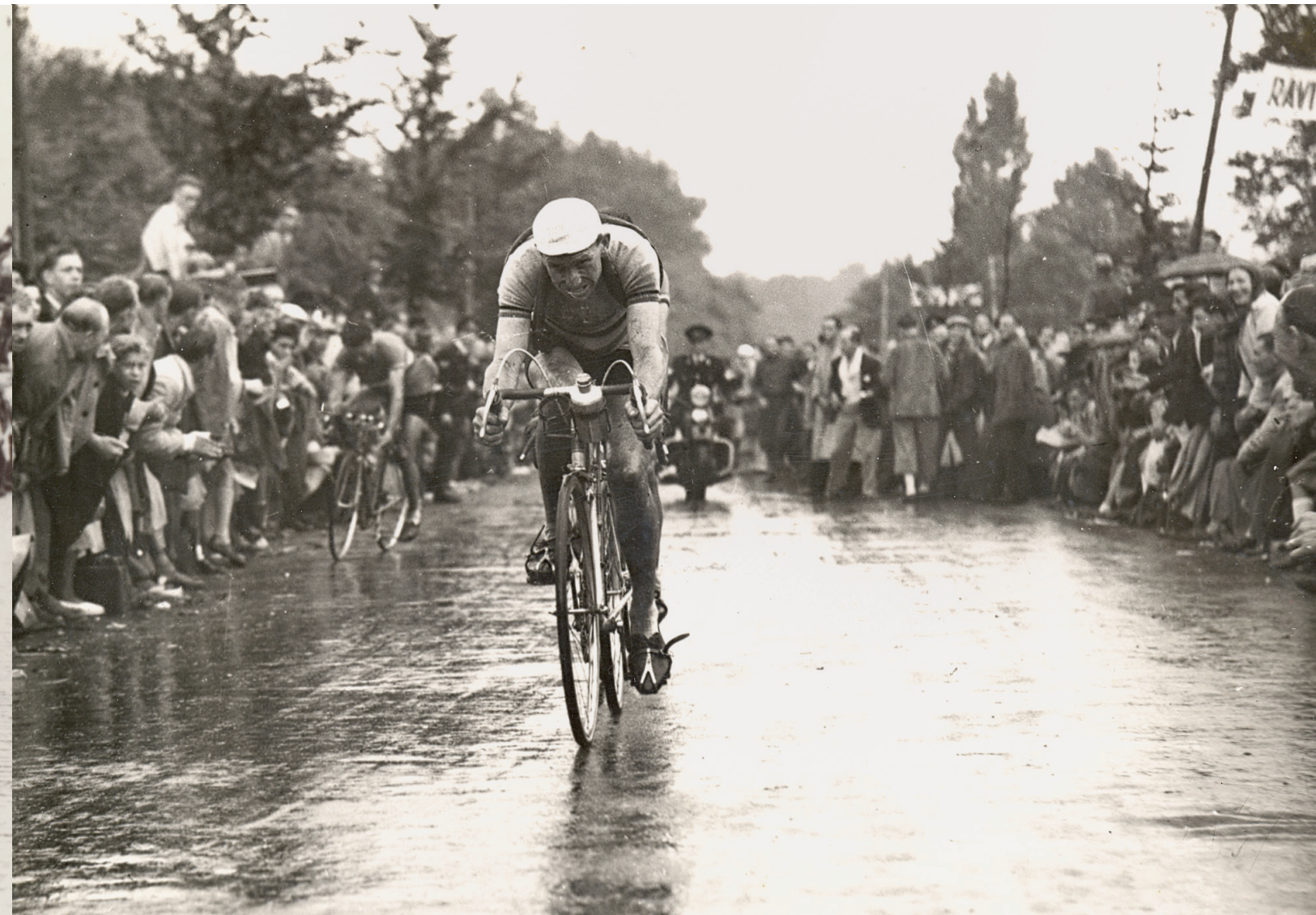
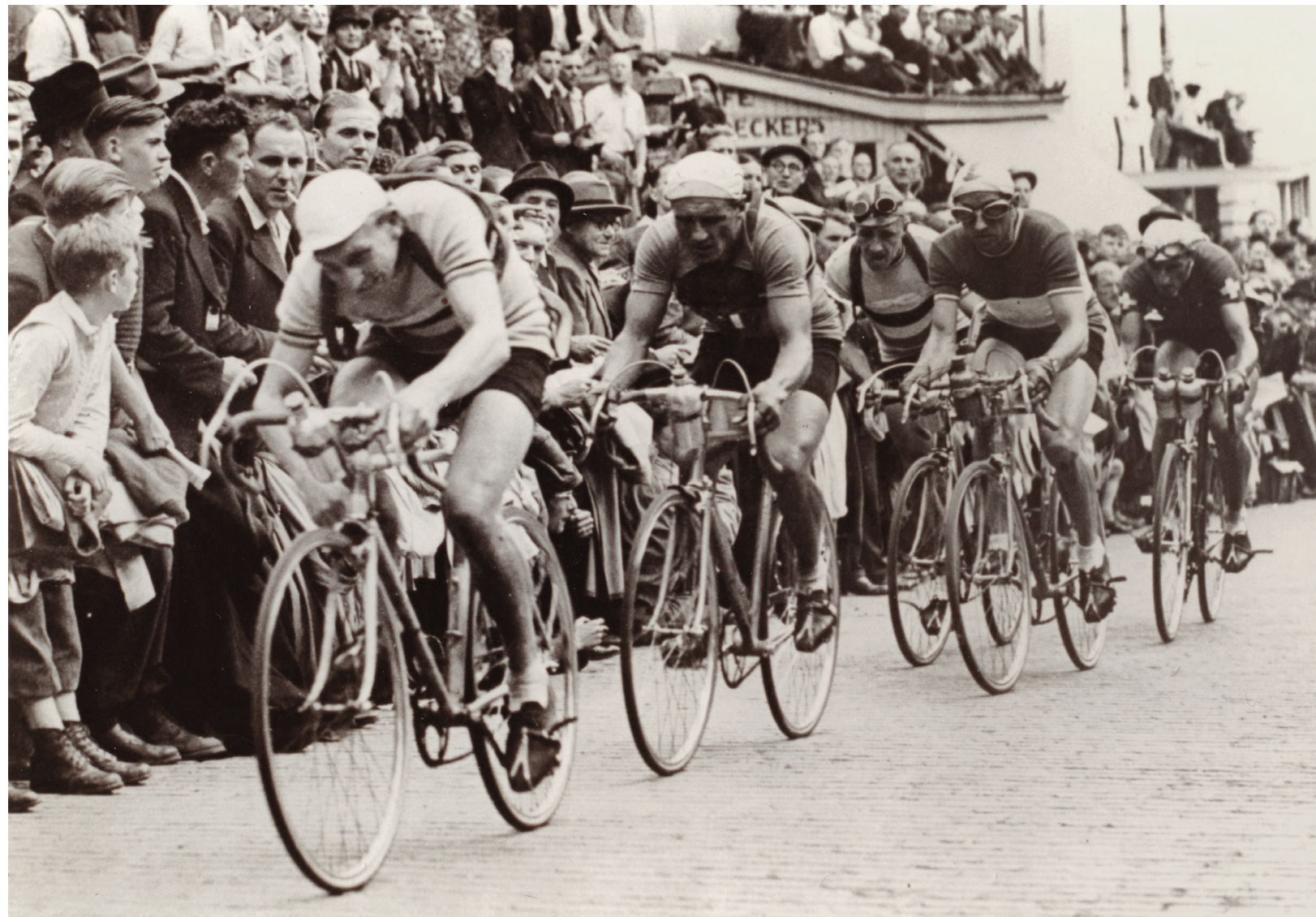
Maar de laatste keer Cauberg is onverbiddelijk. Van Nek is de nek af en in de lange eindspurt zijn de Zwitsers geen partij voor Marcel Kint, bijgenaamd de Zwarte Arend wegens zijn zwarte haar-dos en scherp gesneden aangezicht. Hij haalt het met twee lengten voorsprong. 'Voorbij de meet richtte hij zich op, en smeedt de armen in de lucht, denklijk omdat hij zijn geluk geen meester was!' aldus *De Gentenaar*.

Iedereen gelukkig in het Belgische kamp? Neen, dat nu ook weer niet. Het Waalse journaal heeft het niet begrepen op deze wereldkampioen. Voor hen is Neuville de ware rechthebbende op de regenboogtrui en ze verwijten teamleader en Vlaming Steyaert, alias Van Wijnendaele, in een ware taalstrijd dat die hun poulain verboden zou hebben 'zijne kans te verdedigen'. Dat schoot Van Wijnendaele dan weer in zijn journalistieke wick: 'Dat was meer dan mis, 't was met opzet gelogen, vermits wij nooit verbod uitvaardigden tegen Neuville, van zijne kans te verdedigen, maar *enkelijk* en uit naam van mede-beraadslagende leden van het *Sportkomiteet*, onderricht gaven van geen kop meer te doen voor Egli.'

VOOR SCHUT IN ZÜRICH

Acht jaar lang mocht Marcel Kint in de regenboogtrui rondfietsen, voor zover dat mogelijk was in de oorlogsjaren. In 1939 was hij al afgereisd naar het aanstaande WK in het Italiaanse Varese voor een nieuwe wereldtitel, maar op het allerlaatste moment liep het mis door de oorlogsdreiging. Een algemene mobilisatie riep de renners weer naar het vaderland, waarop de UCI besloot om de wedstrijd alsnog af te gelasten. Pas in 1946 kon Kint zijn wereldtitel verdedigen in Zürich. En reken maar dat hij ervoor ging.

Het kwam tot een duel om de overwinning met thuisrijder Hans Knecht. Of neen, zover kwam het net niet: op minder dan vijfhonderd meter voor de streep keken ze mekaar het wit uit de ogen, stonden bijna stil toen vier 'onverlaten'

aanvallers van de concurrentie tot de orde te roepen. Velen onderschatten het parcours, vooral omdat de Cauberg iedere ronde beklommen moest worden. En er stonden maar liefst 27 rondes op het menu. Merkwaardig: er werden maar 26 rondjes effectief verreden. Een vergissing van de organisatoren, of een tegemoetkoming aan de renners omwille van de warmte? Veel doet het er niet toe. 26 keer over die koppige Cauberg, een brede, maar toen nog niet geasfalteerde klim, zwoegend op de fiets, het ouderwetse en vooral zware stalen ros, dat liegt er niet om. Niet meer dan tien van de 50 gestarte renners reden de wedstrijd uit, de tiende eindigde al op een kwartier van de nieuwe wereldkampioen. De kampioen van de uithouding en de wilskracht. En dan kom je al snel uit bij Briek Schotte.

Tijdens de wedstrijd blijft Schotte heel de tijd attent in de voorste gelederen rijden, hij schuift altijd mee als er zich een aanval van enige betekenis lijkt te onspinnen. Bij de Belgen volgen ook Raymond Impanis en Marcel Dupont, al zullen zij in de laatste rondes nog minuten aan de broek krijgen. Voorin lijkt de Nederlandse nationale kampioen en machtsmens Gerrit Schulte (1,89 m groot en 85 kg zwaar) te gaan aansluiten bij de kopgroep. Zeker hier in Nederland ziet het massaal opgekomen publiek hem al als de toekomstige wereldkampioen. Ook Ockers en de Italiaan Maggini draaien mee rond met Schulte.

MEER STROMPELEN DAN FIETSEN

Dan drijft Schotte het tempo in de kopgroep fors op. Wroetend en zwetend, altijd schots en scheef zittend op zijn fiets,

trekt hij zich krom. Op de Cauberg geeft hij er een lap op. Het trio beent hen niet meer bij en Schotte zelf heeft ook nog maar twee medevluchters aan z'n wiel, waarvan er eentje wegvalt door bandbreuk en daarna stuurbreuk. Alleen de Fransman van Griekse origine Apo Lazaridès is nog mee. Die rijdt zich het leplazarus. De rest van het deelnemersveld ziet sterretjes. De nummer drie in de einduitslag, de Fransman Teisseire, zal met bijna 4 minuten achterstand arriveren, de volgende eindigt op 6 minuten, dan op 7, dan op 9 enzovoort.

Zo goed als iedereen komt alleen en als een vod over de finishlijn, het is meer strompelen dan fietsen. Behalve voor het duo vooraan. Zij gaan op jacht naar de regenboog. In de laatste beklimming van de Cauberg probeert dat Franse

klimmertje zowaar Schotte te lossen. Die geeft een paar meter prijs, maar weet zich weer tot bij de Fransman te stoempen op het vlakke stuk naar de aankomst. Pijnlijk mooi om te zien. Helaas: bewegende beelden zijn er niet van te vinden, in Vlaanderen volgen de wielervluchtelingen de wedstrijd op de radio. Ze horen hoe hun favoriet met de Fransman naar de eindstreep gaat. En natuurlijk ook hoe IJzeren Briek even later met 'de Griek' komaf maakt in de spurt.

De dag nadien kopen de Vlamingen massaal de krant om het allemaal nog eens na te lezen, met hernieuwd plezier, wetende wat al gaat komen, voorpret die eigenlijk napret is. Ze willen het zo graag nog eens lezen en beleven 'op welk een meesterlijke wijze' hun landgenoot de wereldtitel heeft veroverd. Merkwaardig

ook hoe in de media van die tijd Briek Schotte evenzeer om zijn sportieve prestaties wordt geprezen als om zijn 'zedelijke eigenschappen', zijn 'nooit aflatende wiskracht en zijn onverminderde toewijding en volharding'. De flandrien als voorbeeld voor de Vlamingen, de noeste werker die onversaagd, in weer en wind zijn plicht vervult. En daarvoor beloond wordt met een regenboogtrui. Loon naar werk.

DESSELGEM

Maar wel bescheiden blijven, hè. Net zoals Briek en zijn familie. Zoals blijkt wanneer de kersverse wereldkampioen na afloop van de wedstrijd in zijn tweedehandse auto stapt, richting Desselgem, waar hij woont. Eerst wordt hij opgehouden door de enthousiaste menigte en daarna gaat het langs via gewestwegen –

↑ Schotte probeert in de regen de Fransman Lazaridès af te schudden.

ALS OP EEN WIELERBAAN

VIJFENDERTIG DEELNEMERS UIT ZEVEN WEST-EUROPESE LANDEN STAAN IN KOPENHAGEN AAN DE START VAN HET WERELDKAMPIOENSCHAP. ONDER WIE ZES BELGEN: RAYMOND IMPANIS, STAN OCKERS, VALEER OLLIVIER, ALBERT RAMON, BRIEK SCHOTTE EN RIK VAN STEENBERGEN. ZE GAAN OP PAD VOOR 289 KILOMETER EN ZULLEN 33 RONDJES VAN 8,7 KILOMETER AFLEGGEN. GOED VOOR 7 UUR 34 MINUTEN OP HET SMALLE ZADEL, OP EEN OMLOOP DIE NAGENOEG DEZELFDE IS ALS DIE IN 1937, TOEN ELOI MEULENBERG VOOR BELGIË MET SUCCES NAAR DE REGENBOOG REIKTE.

1949

RIK VAN
STEENBERGEN

KOPENHAGEN

Een kolffe naar de hand van baanrenners, dit zo goed als volledig vlak parcours. Maar geen 'vlak' koersverloop, daar in Kopenhagen. Al in de derde ronde laten de favorieten in hun kaarten kijken. De Nederlander Schulte steekt samen met Fausto Coppi en Rik Van Steenbergen het vuur aan de lont. Van Steenbergen is nog geen 25 en heeft al iets goed te maken, want na het WK van 1946 in Zürich had hij bakken kritiek gekregen op zijn 'schandalig' gedrag. Toen was hij als 22-jarige snaak namelijk in de achtervolging gegaan op de eerder ontsnapte landgenoot Marcel Kint, nota bene de titelvoerende, zij het vooroorlogse wereldkampioen. Van Steenbergen lapte toen de ploegtrucht of toch de nationale solidariteit aan z'n laars en nam de Zwitser Hans Knecht zonder verpinken mee in z'n zog. Die zou hij wel kloppen in de spurt.

MICROKOSMOS

Graag toch enig begrip voor de egoïstische demarche van Van Steenbergen: wielrennen was in die jaren een uiterst individuele sport. Het ploegensysteem van knecht en kopman bestond nog niet. Renners kochten zich onderweg medestanders in de koers. Als je wilde winnen, was het boter bij de vis en niemand speelde dat spel harder dan Rik Van Steenbergen. Ook als prille twintiger was hij al streetwise en besefte hij:

het peloton is een microkosmos, een levend organisme dat als een ruimteschip door het heelal zweeft, Star Trek op twee wielen: *'It's life Jim, but not as we know it.'* Hier gelden dezelfde en toch ook weer andere wetten. Het is samen door weer en wind op pad gaan, vallen en opstaan, of vallen en blij zijn dat een ander tegen de grond ligt en jij niet, het is een geheel van individuen, gnuivend en rochelend en roddelend. Allianties gelden alleen tot nader order, en soms zelfs dat niet. Maar de dag nadien ga je er weer tegenaan. Je komt in de wedstrijd even vaak jezelf tegen als de ander.

Ook op het WK van '46 in Zürich zou Van Steenbergen in de laatste kilometers aan het bakkeleien geweest zijn met de pas ingehaalde Kint: wie betaalt wie hoeveel als hij wereldkampioen wordt? Maar zover kwam het nooit, al was het maar omdat Van Steenbergen moest afhaken op de laatste klim, geplaagd door krampen in de kuiten. Jeugdige overmoed die werd afgestraft. Hij verloor nog een minuut op Kint en Knecht, de Belg en de Zwitser die nog overbleven, die allerlaatste kilometer van het WK.

Maar dan: Kint oppermachtig in de sprint? Normaal wel, maar in 1946 was de wereld, of toch de wielwereld, nog niet helemaal normaal. De Zwitserse underdog Knecht haalde het in Zürich van Kint, zij het dankzij ronduit schan-

dalig gedrag van Knechts landgenoten langs het parcours. Die klommen net voor het begin van de sprint over de dranghekken en grepen Kint bij het zadel. Niet om de Belg te duwen, maar om hem tegen te houden, een bijna absurd, onsportief vertragingmaneuver. Maar het waren andere tijden: geen camera's in de buurt om het vast te stellen en te doen bestraffen. Knecht in eigen land in de regenboogtrui, de Belgen beschaamd terug naar huis. Neen, dat laatste toch niet. Van Steenbergen, nochtans met de bronzen medaille op het podium, durfde zich niet eens te vertonen in eigen land. Hij reisde van Zwitserland meteen door naar Italië. Twee weken om in het thuisland de gemoederen te laten bedaren, terwijl hij zelf maar wat graag *la dolce vita* vierde in Italië.

EEN LEVEN OP SPEED

Dat was 1946. Dit keer, drie jaar later, acteert Van Steenbergen op volle kracht en op een parcours dat hem als pistier op het lijf was geschreven. Hij wou dan ook echt revanche nemen voor de mislukking van '46 in Zürich. Het zag er in elk geval goed uit: in de winter van 1949 won hij – nog wel samen met Marcel Kint! – op de wielerbahn z'n eerste zesdaagse en ondertussen had hij ook al Parijs-Roubaix en de Ronde van Vlaanderen op z'n naam geschreven. In de zomer was het twee keer raak in de Ronde van Frankrijk. En nu dus komt het wereldkampioenschap

Rechts: Rik Van Steenbergen juicht met zijn Belgische ploegmaats Ockers, Schotte en Ramon.

in Kopenhagen eraan. Dat zou hij er nog wel even bijnemen.

Van Steenbergen werd algemeen aangezien als een fenomeen, iemand met uitzonderlijke gaven, en met name de artsen waren hoogst verwonderd over het letterlijk grote hart van Grote Rik. Winter en zomer vloog hij erin, weerstand en uithouding had hij op overschot. Koersen, leven, uitgaan, weer koersen, kaarten, gokken, geld en vrouwen verliezen en weer winnen, dag en nacht was hij actief, een leven op speed. De grote motor sloeg altijd weer aan, recupereren deed hij ogenschijnlijk al fietssende. Zijn gespierde lijf wist van geen ophouden. Melkzuur, wat is dat?

De atleet uit Arendonk presteerde dan ook bijna twintig jaar op het hoogste niveau. De Franse sportkrant *L'Equipe* berekende dat hij meer dan een miljoen kilometer competitief aan fietsen had gedaan. Voor het plezier, maar minstens evenzeer voor het geld. 'Zodra ik mijn klassieker binnen had, gaf ik forfait voor de andere en reed de rest van het seizoen alleen nog criteriums, want daar

zat het geld,' bekende Van Steenbergen zonder verpinken.

Ook op dat WK van 1949 in Kopenhagen vliegt hij er snel in. Met Coppi, Schulte en Van Steenbergen vooraan is de tiercé van menig wielerkenner al in de derde ronde op de voorposten verschenen. Maar het is nog vroeg. De Belgen Impanis en Ollivier sluiten aan, met in hun zog Stettler, Schär, Diot en Diederich. Het Zwitsers-Franse duo Kübler en Moujica ziet het gevaar, ze naderen tot op tweehonderd meter, maar dan breekt de veer. Vanuit de achtergrond komt het fameuze trio Wim Van Est (die van de val in de Tour, met zijn horloge dat nog liep, al stond zijn hart zogezegd stil), Robic en Magni opzetten. Als even later Stan Ockers, Pezzi en Ernzer hulp bieden, krijgen ze in de veertiende ronde de leiders te pakken.

Met nog honderd kilometer voor de boeg gaat Schulte in het offensief. Coppi en Van Steenbergen weten dat ze de Nederlandse krachtpatser niet te veel voorsprong mogen geven en gaan er achteraan. Ollivier rijdt lek, einde verhaal voor hem. Maar niet voor Kübler, die

samen met Stettler jacht maakt op de leider. Nog maar net hebben ze de aansluiting gemaakt of ze moeten weer uit het wiel bij een snoeiharde demarrage van Fausto Coppi. Wat een heerlijke strijd. De drie sterksten van de dag – ook wel de drie sterksten van hun generatie – blijven over. En ook mooi: Van Steenbergen als pistier en flandrien gaat hier de strijd aan met Coppi als allrounder en ronderenner, en moet zich weren tegen Kübler, ook al een ronderenner en tijdrijder met een ferm eindschot.

In het jaar 2000 zou Kübler worden uitgeroepen tot sportman van de twintigste eeuw in Zwitserland. In 1949 haalt de Zwitser bakzeil, maar in 1951 haalt hij zijn gram: in het Italiaanse Varese kroont hij zich dan tot wereldkampioen. Op dat Italiaanse Ardennenparcours zal Van Steenbergen geen partij zijn voor Kübler en co: hij eindigt negentiende, op ruim zes minuten van de Zwitserse alleskunner. Die op zijn beurt weer dertien minuten zou moeten toegeven aan het fenomeen Fausto Coppi, toen die in 1953 alles en iedereen naar huis reed op het WK in het Zwitserse Lugano.

COPPI VERSLAGEN

Maar terug naar het WK van 1949 in Kopenhagen: Coppi probeert volgens Van Steenbergen hem wel 'acht of negen keer' los te rijden. Van Steenbergen reageert elke keer, en elke keer is Kübler het haasje: hij moet het duo laten gaan, maar komt ook telkens weer aansluiten. Want zodra Van Steenbergen de demarrage van Coppi beantwoordt, valt het weer stil. En blijkbaar valt er deze keer niks te regelen of af te spreken. De benen moeten het doen. Maar die houden ze dus stil, tot tevredenheid van de harkende Kübler. Hem nemen ze dan maar mee naar de laatste honderden meters van het WK. De Zwitser onderneemt dan nog een wanhoopspoging: hij zet van ver aan, Coppi zit erdoor, doet niet meer dan aanklampen, terwijl Rik I met gemak de Zwitser remonteert in de spurt. Kübler weet al snel hoe laat het is, hij maakt z'n voetriempjes los op vijf meter voor de finish, terwijl Van Steenbergen met twee fietslengtes voorsprong naar zijn eerste regenboogtrui snelt.

Terugkijkend op z'n carrière vindt Van Steenbergen deze overwinning de mooiste van allemaal: zijn eerste regenboog, de revanche voor de mislukking van het vorige WK én Coppi verslagen in een rechtstreeks duel. Want Fausto Coppi was de enige renner van zijn generatie waar Van Steenbergen – geen liefhebber van berg-etappes – naar opkeek. En net die man, die internationale vedette stond nu naast, maar net iets onder hem op het podium. Wat een triomf voor de zoon van eenvoudige sigarenmakers uit Arendonk.

Briek Schotte laat de grote groep in de finale nog voor wat ze is en becroont een mooie inhaalrace met een vierde plek, vóór Gerrit Schulte, die voor de zoveelste keer z'n krachten heeft overschat en helemaal leeg over de streep bolt in Kopenhagen. Mentaal en fysiek 'op' verzaakt hij zelfs aan het WK achtervolging waarop hij zijn titel wou verdedigen.

'HET VERRAAD VAN RONSE'

LET OP DE AANHALINGSTEKENS IN DE TITEL. HET WERD OP DIE MANIER BESCHREVEN, HET IS ZO DE WIELERGESCHIEDENIS INGEGAAN. MAAR DAARMEE DOEN WE BENONI BEHEYT ONEER AAN. HIJ HAALDE HET OP HET WK IN RONSE VAN PLOEGMAAT EN TEGENSTANDER RIK VAN LOOY. BEHEYT WERELDKAMPIOEN, PUNT. KOERS GEREDEN.

1963

**BENONI
BEHEYT**

RONSE

Of nee, dan begint het allemaal pas. Maar van verraad is geen sprake, wel van de eeuwige tegenstelling tussen eigenbelang en ploegbelang, tussen kopman en ploegmaat, ook als die ploegmaat geen echte ploegmaat is, en misschien ook wel geen maat. Maar als die ploegmaat voor één keer de maat neemt van de man met naam en faam? Ja, dan gaan de poppen aan het dansen. Op de dansvloer van het WK-parcours in Ronse in 1963.

De hoofdrolspelers in deze poppenkast zijn Rik Van Looy en Benoni Beheyt. De 68 andere starters op het wereldkampioenschap die elfde augustus 1963 spelen niet meer dan een figurantenrol. Het parcours mocht er nochtans wezen: 287 kilometer, verdeeld over zeventien ronden, met daarin telkens de beklimming van de Kruisberg en af en toe een kasseistrook.

SIMPSON

Aanvallers waren er nochtans in overvloed, de vesting Van Looy wordt onophoudelijk bestookt, maar de Belgische ploeg houdt iedereen in het gareel. En als in de achtste van zeventien rondes er dan toch een echte ontsnapping op gang komt, gaat keizer Van Looy er zelf achteraan. Op de kasseien van Louise-Marie laat hij samen met Armand Desmet het peloton achter zich en sluit aan bij de Fransman Ignolin en de Italianen Zilioli

en De Rosso. Ze lopen 40 seconden uit. Gevolg: groot alarm in het peloton en de hele Franse en Italiaanse ploeg rijden zich het pleuris om de aanval te neutraliseren. Terwijl onze landgenoot Frans Aerenhouts bij een val een schedelbreuk oploopt, komen ook favorieten Anquetil en Simpson uit hun schulp tot de hergroepering zo goed als een feit is. Simpson is die dag de ijverigste van allen. De Brit woonde destijds in Gent; het WK in Ronse was voor hem bijna een thuiswedstrijd.

Er volgt nog een spervuur aan demarriages van mannen die zich geklopt weten in de spurt: Poulidor probeert, Anquetil zet aan, Post en Poulidor schieten nog eens weg, Jan Janssen waagt zijn kans.

En telkens gaan de Belgen erachteraan. Als Simpson voor de zoveelste keer demarreert, dit keer in de afdaling naar Ronse, net voor de laatste rechte lijn, blokt Van Looy zelf de aanval van de Brit af. Autoritair, dat wel. Maar had hij zoiets niet beter aan z'n waterdragers overgelaten? Energie heeft het hoe dan ook gekost. En die is noodzakelijk voor de massaspurt die er aankomt. Een die van ver wordt ingezet. Nog niet echt met een spurterstrein zoals we die enkele decennia later voor het eerst met Mario Cipollini zouden zien, maar wel met Gilbert Desmet van ver op kop. Een ideaal lanceerplatform voor Van Looy? Of een verraderlijke valstrik. Want zat Desmet eerder rechts van Van Looy en

Beheyt haalt het net voor zijn kopman Van Looy.

(JONGE) HEER EN MEESTER

ZEVENTIG DEELNEMERS UIT ELF LANDEN STRIJDEN OVER 265 KILOMETER OM DE REGENBOOGTRUI IN HEERLEN, NEDERLANDS-LIMBURG. TWINTIG RONDJES MOETEN DE RENNERS AFLEGGEN, TWINTIG KEER OOK OVER DE UBACHSBERG, EEN HELLING VAN 2,4 KILOMETER LANG, MET EEN STIJGINGSGRAAD VAN AMPER DRIE PROCENT. BELGIË VAARDIGT ACHT RENNERS AF NAAR DIT WK. VOOR HET EERST SINDS LANG IS DAAR GEEN RIK VAN LOOY BIJ. WEL IN DE SELECTIE: DE 22-JARIGE EDDY MERCKX, BELGISCH KAMPIONEN JOS BOONS, WILLY IN'T VEN, WILLY MONTY, GUIDO REYBROUCK, JEAN-BAPTISTE CLAES, DANIEL VAN RYCKEGHEM EN GEORGES VANDENBERGHE.

1967

EDDY
MERCKX

HEERLEN

Niet op die lijst van effectieven, maar enkel aangeduid als reserve: Walter Godefroot, al had die eerder op het jaar Luik-Bastenaken-Luik op z'n erelijst geschreven. De Belgische wielerbond zou dat gedaan hebben om de ploeg rond Merckx aan te vullen met een spurter (Reybrouck), en dat met het oog op het gemakkelijke parcours in het Nederlandse Heerlen. Allemaal goed en wel, maar wat dan met Walter Godefroot? Behalve sterk is die toch zeker ook snel te noemen.

Of lag het aan een oude vete – sommigen zeggen niet meer dan een akkefietje – van drie jaar eerder toen Merckx en Godefroot op de Olympische Spelen in Tokio mekaar in de nederlaag zouden hebben gereden. Of zit de incidentrijke spurt van Dwars door België eerder in 1967 er voor iets tussen? Merckx wint daar terwijl Godefroot net voor de streep zwaar onderuitgaat. Gevolg: Godefroot legt klacht neer tegen Merckx wegens ongeoorloofd spurten. Waar Merckx dan weer op reageert als een stier op een rode lap: 'Godefroot heeft mij niks te verwijten. Hij pakte mij twee keer bij mijn trui. Ik kan even goed klacht indienen tegen hem.' Of ligt de kiem van de vete in die uiterst bizarre aankomststrook van de Ardennenklassieker Luik-Bastenaken-Luik dat jaar: niet zoals gepland op de wielersbaan

van Rocourt, want die was gevaarlijk glad door de regen, maar op een vlakke strook asse aan de rand van de piste. Merckx wist niet dat de aankomst verplaatst was, reed net achter Godefroot het stadion binnen en geraakte hem nooit meer voorbij.

Hoe dan ook, onder het toezicht van de Belgische wielerbond worden er 'waterdichte' afspraken gemaakt: Claes en Monty rijden in dienst van Eddy Merckx, maar Boons, Reybrouck en Van Ryckeghem mogen hun eigen kans gaan. Niet iedereen in dienst van Eddy dus. Misschien begrijpelijk: Merckx was nog niet de *campionissimo* waartoe hij zou uitgroeien, onder meer door dit WK in Heerlen op zijn naam te schrijven. Niettemin had de 22-jarige in die prille jaren als profrenner al twee keer Milaan-Sanremo gewonnen en was hij in het voorjaar ook nog de beste geweest in Gent-Wevelgem. Maar op het Belgisch kampioenschap later dat seizoen was de jonge Brusselaar behoorlijk zwaar gevallen. 'Ik had een hersenschudding,' aldus Merckx. 'En daardoor mocht ik van de dokter bijna twee weken niet trainen. Ik wist daarom zelf niet of ik echt wel klaar zou zijn voor dat WK in Heerlen.'

MOTTA DEMARREERT

Het antwoord valt snel, even snel als de beslissing op het WK in Heerlen: al in de eerste ronde demarreert de Italiaan Gianni Motta op de Ubachsberg, de enige helling van het parcours. Motta had zich voordien aan een wel heel speciaal dieet onderworpen, de zogenaamde 'kosmonautentraining', met weinig voedsel en nog minder slaap. Of het vruchten zou afwerpen, was nog maar de vraag. In elk geval: Eddy Merckx springt fluks mee met de Italiaan, samen met de Nederlander Jos van der Vleuten, de Brit Bob Addy en de Spanjaard Ramón Sáez. Merckx daarover: 'Nu zou geen enkele favoriet het in zijn hoofd halen om al in de eerste ronde van een WK aan te vallen, maar Motta deed het toch maar. En hij was de kopman, dus ik had geen keuze: ik moest erachteraan.'

Samen bouwen ze hun voorsprong stelselmatig uit: bijna anderhalve minuut na vier ronden, 2 minuten 40 in de achtste ronde. Dan gaat Jan Janssen, de wereldkampioen van 1964, in de tegenaanval. Voor zijn teamgenoot Van der Vleuten het sein om zich te laten uitzakken tot bij de kopman, om dan samen met Janssen de aansluiting te maken met Motta, Merckx en Sáez. De Brit heeft intussen vooraan moeten lossen. Janssen en een ploegmaat vooraan erbij, dat scheelt een slok op een borrel, en ze lopen verder uit.

VOOR ALTIJD WERELDKAMPIOEN

DE REGENBOOGTRUI VAN DE PIEPJONGE WEST-VLAMING JEAN-PIERRE MONSERÉ WERPT ALTIJD EN OVERAL ZIJN SCHADUW VOORUIT, NAAR EEN HALF JAAR LATER: 'HET WITTE KLEED' WAAROVER MICHEL WUYTS HET HAD TIJDENS HET JONGSTE WK IN IMOLA IS VOOR JEAN-PIERRE MONSERÉ EEN DOODSKLEED GEWORDEN.

1970

JEAN-PIERRE
MONSERÉ

LEICESTER

De coming man uit Roeselare gaat in maart 1971 als wereldkampioen enigszins tegen zijn zin een kermiskoers rijden in Retie, aan de andere kant van het land. Louter als training, als voorbereiding op de eerste klassieker van het nieuwe seizoen: Milaan-Sanremo. En als een soort teambuilding avant la lettre met zijn Flandria-ploegmaat Roger De Vlaeminck: tussen de vrienden liep het al een tijdje niet zo goed, er kon er maar een de beste zijn. Of niet? En dus moesten ze maar eens samen op weg, trainen, koersen, samen in de waaier zitten, mekaar uit de wind zetten. Zo gebeurde het ook. En zo gebeurde het fatale ongeval. Monseré fietst als laatste van de kopgroep, niemand heeft het precies zien gebeuren, hijzelf allicht ook niet. Ineens is die stilstaande auto er en Monseré rijdt er frontaal tegen. Geen hulp kan nog baten. Monseré sterft ter plekke. Hij is dan 22 jaar jong. Nog eens vijf jaar later komt Giovanni, zijn enige kind, om het leven als hij met zijn koersfietsje en in de regenboogtrui onder een rijdende auto terecht komt. De vloek van de regenboog?

Het zag er nochtans allemaal zo mooi uit voor dat aanstormende talent, die levensgenieter en klasbak die Monseré – Jempi voor de vrienden – was. Als eerstejaars beroepsrenner stond hij op 16 augustus 1970 aan de start van het WK in het Engelse Leicester. In Mallory Park, zowat het equivalent van Zolder of Francorchamps, moesten de 95 renners

maar liefst 270 kilometer afspelen op een circuit zonder noemenswaardige hindernissen. Tenzij dan de wind die de hele dag huis zal houden in het peloton. Maar die geen vat zou krijgen op windekind en flierefluiter Jempi Monseré.

SAMENZWERING

De Belgische ploeg bestaat dat jaar uit Eddy Merckx, Joseph Bruyère, Roger De Vlaeminck, Walter Godefroot, Jos Huysmans, Georges Pintens, Jos Spruyt, Herman Vanspringel, Frans Verbeeck en Jean-Pierre Monseré. Een logische selectie met de sterkste renners van het land. Die logischerwijze voor een Merckx op het toppunt van zijn kunnen moeten rijden, al slagen ze er nauwelijks in hun eigen ambities voor zich te houden. Merckx heeft er weet van gekregen:

De Vlaeminck, Monseré en Pintens zouden een onderling akkoord hebben en De Vlaeminck zou zelfs met Nederlanders en Fransen in de slag zitten. 'Een internationale samenzwering tegen mij,' noemde Merckx het. Die op zijn beurt toegeeft dat hij een paar maand eerder, tijdens het Belgisch kampioenschap in Yvoir, aan Monseré persoonlijk had beloofd om hem zeker 'mee te nemen' naar het WK later dat jaar. Duidelijk een vriendendienst, een bedankje.

Monseré zat tijdens dat Belgisch kampioenschap Merckx namelijk eerst fel op de huid, maar liet hem in Yvoir dan toch naar de overwinning rijden. Tegen de Brusselaar was op zo'n zwaar parcours sowieso geen kruid gewassen. Bovendien had Monseré naar eigen zeggen ook

Retie, 15 maart 1971: de wereldkampioen botst tegen een stilstaande auto en vindt zijn einde.

↑ Vanspringel, Merckx en Godefroot mee in de strijd.

En Monseré zelf: die liet niet in zijn kaarten kijken. Al deed hij dat officieel wel. Hij verklaarde vooraf op de televisie dat hij niet in zijn eigen kansen geloofde. Maar analyseer je dat interview, dan valt het op: een reden voor dat gebrek aan zelfvertrouwen geeft de nieuwe vedette uit Roeselare niet, en hij kijkt de journalist evenmin in de ogen. Zoveel bescheidenheid past ook niet bij de even getalenteerde als ongeremde Monseré. Heel anders komt hij trouwens voor de pinnen op de ochtend van het WK zelf, toen nog zonder pers in de buurt. Als de bus alle Belgische renners van het hotel in Leicester naar de start brengt, staat iedereen met getrokken messen tegenover mekaar. Er staat te veel op het spel, de ego's botsen, de sfeer is gespannen. Maar niets daarvan bij Monseré, de Julian Alaphilippe van zijn tijd. Die dolt als een hyperactief jongetje met alles en ieder-

een. In de bus neemt hij plaats naast Roger De Vlaeminck en verklaart tegenover de Eekloonaar vanuit het niets: 'Ik win dat hier vandaag.' Volgens Monseré-biograaf Mark Van Hamme vraagt De Vlaeminck vervolgens hoe hij dat denkt klaar te spelen met Merckx als kopman van wereldklasse. 'Die goa 'k eraf riej'n,' zou de West-Vlaamse durfal Monseré zonder verpinken hebben geantwoord aan de verblufte De Vlaeminck.

HET BOD VAN GIMONDI

In de wedstrijd zelf lijkt het aanvankelijk allemaal de goede kant uit te gaan voor het nummer één van de Belgische ploeg: Eddy Merckx. Onder impuls van Vittorio Adorni ontstaat al na 70 kilometer een kopgroep met grote namen als Rudi Altig, Harm Ottenbros (winnaar van het WK van het jaar voordien), Cyrille Guimard, Felice Gimondi en

Eddy Merckx. In de volgende ronde komen onder meer Monseré, Spruyt, Verbeeck en De Vlaeminck aansluiten. Te veel van het goede, want wie gaat voor wie de kastanjes uit het vuur halen? En als de buitenlanders dan ook nog eens duidelijk maken dat ze écht niet zo stom zijn om met vijf Belgen richting aankomst te stomen, loopt het snel spaak. Er wordt meer getreuzeld dan gekoerst en nog voor ronde acht is alles weer te herdoen.

De wind waait hevig, maar is geen spelbreker. Integendeel, Michele Dancelli steekt even later de lont aan het vuur. Monseré reageert als eerste en maakt zich los uit het peloton. In zijn zog komen ook de Italianen Motta, Gimondi en Santambrogio aansluiten, samen met de Fransman Vasseur en de Brit Wright. Ze vechten tegen weer en wind, en lopen tot 2 minuten 45 seconden uit.

Het peloton laat evenwel niet begaan. Er wordt gekoerst dwars tegen de wind in, dicht bij mekaar en dan weer in een langgerekt lint, bijna ieder voor zich. Alles komt weer samen. Nog maar net is de algemene hergroepering een feit of de aanvallers van even voordien trekken nog eens op avontuur: eerst Gimondi en Vasseur en later weer Monseré, samen met de Deen Leif Mortensen, die het jaar voordien wereldkampioen bij de amateurs was geworden (vóór Monseré!), de Brit Leslie West en de Fransman Charly Rouxel. De beslissende ontsnapping, zo blijkt. Zeker als patron Merckx in het peloton 'afstoppen' als consigne geeft. Alleen Godefroot heeft daar geen oren naar. Denkt hij nog aan Merckx' vermeende veto tegen hem bij de selectie voor het WK van 1967? In elk geval, Godefroot muist er vanonder, samen met Frans Verbeeck en Franco Bitossi.

In de laatste ronde wordt het nog spannend: de koplopers hebben nauwelijks 45 seconden voorsprong op het peloton en goed twintig seconden op Godefroot en zijn twee kompanen. En dan begint het gekonkeloef opnieuw, nu in de kopgroep zelf. Het moet allemaal snel gaan, en het gaat dan ook alle kanten op, een Babylonische spraakverwarring tussen het hijgen door, tegen de wind in. Ja, dan zijn het al eens woorden in de wind. Gimondi is de renner met de hoogste status: hij vraagt aan Monseré om – tegen betaling – voor hem de spurt aan trekken. De Deen Mortensen doet hetzelfde met Vasseur. Die dubbelspel speelt, want hij laat het gat vallen als plots Monseré demarreert. Tegelijkertijd sluiten Vasseur en Rouxel – die laatste zat dus ook in de combine die Monseré had gesmeed – Gimondi in. De dranghekken aan de ene kant, de

Fransen aan de andere kant. Gimondi – daartussen gesandwich – vloekt. En ondertussen is de speelvogel uit Roeselare gaan vliegen.

De tv-kijker ziet het allemaal nauwelijks gebeuren. Het weer is slecht, de beeldregie rondt waardeloos. Verwarring alom dus wanneer in de laatste rechte lijn naar de finish plots een stip in het lichtblauw verschijnt: Monseré rept zich naar de streep en triomfeert. De Deen Mortensen spurt naar het zilver, het brons is voor Gimondi.

Maar goud dus voor Jempi Monseré. Amper 22 is hij en hij flikt het: eerst een plaatsje in de selectie verwerven door Merckx in het Belgisch kampioenschap op de hielen te zitten, dan tijdens het WK zelf een neus hebben voor de goede vlucht, daar uit de laatste kilometer wegglippen door Gimondi en Mortensen een oor aan te naaien, om zo ook pers en publiek om de tuin te leiden. Om dan ineens solo in beeld te verschijnen en met forse pedaalslagen af te stevenen op de overwinning. En de regenboogtrui. Eddy Merckx, sportief als altijd, omhelst na de aankomst de nieuwe vaandeldrager van het mondiale wielrennen.

Was het jeugdige onbezonnenheid, wou hij nog wat zout in de wonde strooien? Of zei hij gewoon eerlijk hoe het eraan toe was gegaan? Vrijwel meteen na de hulding meldt Monseré doodleuk dat Gimondi hem een half miljoen frank had aangeboden om hem te laten winnen. 'Maar ik heb geweigerd. Nog voor geen tien miljoen zou ik het WK verkopen,' aldus Monseré, die wel zelf in de slag zat met de Fransen. En zo zat het er weer bovenarms op. De pers in rep en roer, Gimondi verontwaardigd en in ontkenningmodus. En de Belgische wielerbond? Die had ook liever niet dat profrenners zo openlijk communiceerden over kopen of verkopen van wedstrijden en riep de nieuwe wereldkampioen op het matje. Het koelde allemaal zonder blazen.

Monseré tekende zelfs een contract voor het volgende seizoen bij de ploeg van de verontwaardigde Gimondi. Om dat kort daarop weer te laten ontbinden, maar wel met een sussend perscommuniqué waarin Monseré zijn beschuldiging van poging tot omkoping door Gimondi weer introk. Gimondi op zijn beurt gaf heel wat jaren later dan weer toe dat hij destijds in Leicester Monseré wel degelijk een aanzienlijke som had aangeboden.

Het godenkind uit Roeselare startte het jaar nadien als kersvers wereldkampioen bij zijn oude team en teamgenoten van Flandria. Waar er snel een haar in de boter zat tussen hem en de gebroeders De Vlaeminck. Wat op enigszins artificiële manier moest worden rechtgezet, onder meer door samen de wedstrijd te gaan rijden in Retie. Jong en jongensachtig, maar zo heerlijk uitgedost in zijn regenboogtrui botste hij daar tegen zijn ultieme limiet.

In september van 2021 – vijftig jaar na zijn overlijden en twee weken voor het WK wielrennen in België – wordt in zijn Roeselare een standbeeld van Monseré onthuld, aan de voorgevel van het wielermuseum Koers. Een in brons gegoten eresaluut aan Jempi, voor eeuwig wereldkampioen.

Roeselarenaar Jean-Pierre Monseré (1948–1971) won in zijn korte loopbaan ook de Ronde van Lombardije. Zijn laatste zeges boekte hij in 1971 in de Ronde van Andalusië met twee etappes en de eindoverwinning.

DE UITSLAG

1. Jean-Pierre MONSERÉ 6h33'58"; 2. Leif Mortensen 2"; 3. Felice Gimondi; 4. Leslie West 3"; 5. Charly Rouxel 5"; 6. Alain Vasseur 9"; 7. Walter Godefroot 18"; 8. Frans Verbeeck; 9. Franco Bitossi; 10. Gerard Vianen; 11. Roger De Vlaeminck; 12. Rolf Wolfshohl; 13. Jan Krekels; 14. Cyrille Guimard; 15. Rudi Altig; 16. Jan Janssen; 17. Marino Basso; 18. Michele Dancelli; 19. Jürgen Tschan; 20. Harm Ottenbros; 21. Miguel-Maria Lasa; 22. René Pijnen; 23. Christian Raymond; 24. Sid Barras; 25. Mauro Simonetti; 26. Evert Dolman; 27. Erich Spahn; 28. Peter Kisner; 29. Eddy Merckx; 30. Sture Pettersson; 31. Gösta Pettersson; 32. Michael Wright; 33. Raymond Riotte; 34. Jan van Katwijk; 35. Louis Pfenninger; 36. Daniel Rebillard; 37. Raymond Poulidor; 38. Ramón Sáez; 39. Gianni Motta; 40. Ole Ritter; 41. Firmino Bernardino; 42. Tomas Pettersson; 43. José-Antonio Gonzales-Linares; 44. Giacinto Santambrogio; 45. Brian Jolly; 46. Bernard Vifian; 47. Dieter Puschel; 48. Ernst Strenger; 49. Andres Gandarias; 50. Vittorio Adorni; 51. Marinus Wagtmans; 52. Joop Zoetemelk; 53. Danny Horton; 54. Kurt Rub; 55. Peter Glemser; 56. Jesús Aranzabal; 57. Raymond Delisle; 58. Erwin Thalmann; 59. Herman Vanspringel; 60. José Azevedo; 61. Roland Berland; 62. Eric Pettersson; 63. Domingo Perurena; 64. Hugh Porter; 65. Joseph Huysmans; 66. Italo Zilioli; 67. José-Luis Pacheco; 68. Georges Pintens; 69. Winfried Bölke

Jempi en Annie, nog onwetend van het drama dat zou volgen.

HET MIRAKEL IN DE WITTE STAD

1976 WAS HÉT JAAR VAN MAERTENS. EEN KLASSIEKER, TWEE SEMIKLASSIEKERS, HET BELGISCH KAMPIOENSCHAP, ETAPPES BIJ DE VLEET IN PARIJS-NICE EN DE RONDE VAN FRANKRIJK, PROLOGOEGES EN ZELFS TIJDRIJEN. ALLES WON HIJ, ALLES SLOKTE DE 24-JARIGE FREDDY MAERTENS OP. DUIZENDEN KILOMETERS EN HONDERDEN TEGENSTANDERS VERMAALDE HIJ MET DAT GROTE VERZET VAN HEM. VAN LOMBARDSIJDE OVER BELGIË, FRANKRIJK EN EUROPA: HIJ KWAM, HIJ ZAG, HIJ WON. OM ZICH DAN IN ITALIË TOT WERELDKAMPIOEN TE LATEN KRONEN IN DE PRACHTIGE WITTE STAD OSTUNI.

1976

FREDDY
MAERTENS

OSTUNI

Het mooiste aan de regenboogtrui vond ik niet het dragen ervan, want dan zag ik er niet veel van,' aldus de nu 69-jarige Maertens. 'Maar het aantrekken van die trui, dat was iedere keer magie. Bij het omkleeden pakte ik de regenboogtrui vast. Die draaide ik dan een paar keer om, en bevestigde op de achterkant het rugnummer van de koers van die dag met spelden. Dat opspelden prikkelde mij intens, het was eigenlijk meer strelend dan opspelden. Welk nummer ik ook had, ik was eigenlijk altijd nummer één.' Het 'witte kleed' met de regenboog als magisch tenue voor Freddy Maertens, de jonge hemelbestormer die tegelijk niet meer was dan een eenvoudige jongen van de kust, daar waar zee en lucht in mekaar overlopen, waar de einder een oneindigheid oproept. Een regenboog is ook niet meer dan een illusie, verschijnt vanuit het niets, verstomt de omstaanders met zijn symmetrie en kleurenpracht. Even klopt alles. En dan vervaagt het beeld weer. Opkomst en ondergang, Freddy Maertens heeft het allemaal meegemaakt. Maar hij en al wie hem kent, koestert nog steeds de magie en kleurenpracht van de regenboog. Zijn regenboog.

DRIESSENS

Nochtans pakten donkere wolken zich samen aan het begin van het wielerseizoen. In 1976 rommelde het meer dan ooit in het Belgische wielervedje. Sportdirecteur Lomme Driessens was in onmin geraakt met zijn poulain Eddy Merckx en had zich dan ontfermd over het nieuwe supertalent Freddy Maertens. Die had op zijn beurt Briek Schotte als sportdirecteur van de Flandria-ploeg opzieschoven, vooral omdat hij in Driessens eindelijk de man vond die bereid was om alles op één (ras)paard te zetten: 'Iedereen in dienst van Freddy, anders worden de maandwedden ingehouden,' klonk het uit de mond van Lomme. Stoere taal die Maertens als muziek in de oren klonk, maar die anderen deed steigeren. 'Zeker in de klassiekers wou een sterke beer als Marc Demeyer zelf zijn kans wagen. Maar dat heb ik hem ook altijd gegund, als het zo uitkwam,' aldus Maertens over zijn veel te vroeg overleden ploegmaat.

Walter Godefroot, een gelijkaardig type renner als Maertens, zag de bui al hangen en ruilde begin 1976 sponsor Flandria voor Ijsboerke, waar hij kopman kon worden naast Frans Verbeeck. Animositeit volop dus tussen de Belgi-

sche toppers. En het wordt er niet beter op: Roger De Vlaeminck wint in het voorjaar met overmacht de Tirreno-Adriatico, Merckx is plots weer oppermachtig in Milaan-Sanremo en Maertens de spurter pakt uit met een krachttoer in de Amstel Gold Race: hij finisht met vier minuten voorsprong op de rest van het deelnemersveld. Tijdens de Ronde van Vlaanderen rijden Maertens en De Vlaeminck mekaar dan weer in het verlies. Moet uit die slangenkuil ooit een WK-ploeg opstaan die elkaar niet naar het leven staat?

In de zomer wordt het er alleen maar moeilijker op om één hecht team te smeden dat op het wereldkampioenschap begin september als een geoliede machine de tegenstand in bedwang moet houden om dan zelf een regenboogtrui af te leveren. En voor wie is die dan weggelegd? Merckx is en blijft Merckx, een fenomeen met een palmares om u tegen te zeggen en met die – ondanks zijn bescheidenheid – altijd verschroeiende ambitie om overal de beste te zijn, de natuurlijke leider van het peloton. Maar in 1976 wordt het echt duidelijk: er komt sleet op de carrosserie en zelfs Merckx begint te beseffen dat zijn rijk bijna ten einde is. In de Ronde van Italië moet hij

Moser schiet tekort tegen een ontzettende Maertens.

De vier die de finale kleuren: Zoetemelk, Maertens, Conti en Moser.

meer dan eens de duimen leggen voor Moser en Gimondi en een zitvlakblesure houdt hem uit de Tour. Daar maakt Freddy Maertens grote sier met acht ritoverwinningen. Op de Champs-Élysées mag hij bovendien de groene trui aantrekken. In de spurt is hij onklopbaar, in de tijdritten wedijvert hij met de besten en zelfs in het gebergte staat hij zijn mannetje. Freddy Maertens daarover in 2021: 'In de befaamde bergrit naar Pla d'Adet van 1967 rijdt Lucien Van Impe alles en iedereen aan gort, maar ik finish er hoog in de Pyreneeën als zevende! Toegegeven: ik was in een vroege ontsnapping meegegaan en was dus met voorsprong aan de finale begonnen.'

TE VEEL EGO'S

In de WK-selectie voor Ostuni, de witte stad in de hak van de Italiaanse laars, krijgt de West-Vlaming ploegmaats Pollentier en Demeyer mee. En zijn eigen sportdirecteur Lomme Driessens als coach van heel het Belgische team. Dat verder nog bestaat uit Tourwinnaar Lucien Van Impe, de *incontournable*

Merckx en z'n helper Joseph Bruyère, en de IJsboerke-speerpunten Frans Verbeeck en Walter Godefroot. Merckx moppert dat hij met maar één ploegmaat toch niet veel respect krijgt, Roger De Vlaeminck mokt nog meer, want die is er helemaal niet bij. Hij heeft het verkorven bij pers en publiek door zijn verdachte opgave in de Giro, toen ploegmaat Johan De Muynck op weg leek naar de zege (hij verloor uiteindelijk met negentien seconden van Felice Gimondi). De Vlaeminck gunt een ander niet z'n *moment de gloire*, zo wordt geopperd.

Van een hecht gesmeed Belgisch team was dus geen sprake, die vijfde september in Zuid-Italië. Te veel ego's, te veel ambities, te weinig collegialiteit. Daar ging de Belgische pers toch van uit. Mispoes! Journalisten waren er dan ook niet bij toen Eddy Merckx de avond voor het wereldkampioenschap zijn verantwoordelijkheid nam. 'Ja, Eddy riep toen de hele Belgische ploeg bij elkaar,' herinnert Maertens zich nog. 'Niet vanzelfsprekend, want het was exact tien uur,

en ja: sommige renners uit de selectie moesten daarvoor uit hun bed gelicht worden.' Jaja, toen ook al gold het adagium 'de koers wordt gewonnen in bed!' Niettemin was iedereen wakker genoeg om zich snel akkoord te verklaren met het voorstel van Merckx: hijzelf en Maertens zijn de kopmannen, de anderen rijden in hun dienst. Enkel als de 'M&M's' in een verloren positie zouden zitten, mag iedereen zijn eigen kans gaan. Maar wel eerst vragen aan Merckx! Dat was de deal. En o ja, de cijfertjes niet vergeten. Als een Belg wereldkampioen wordt, dan betaalt de winnaar aan alle anderen honderdduizend frank. Daar kon iedereen mee leven, al bleef Maertens wel achterdochtig: 'Ik vond dat het te gemakkelijk ging en had me voorgenomen om in de wedstrijd zelf dubbel op mijn hoede te zijn.'

Maar Eddy Merckx blijkt een man van zijn woord, ook in de wedstrijd, ook als het om de regenboogtrui gaat. Eerst natuurlijk die eindeloos veel kilometers afhaspelen. Meer dan zeven uur hebben

ze op de fiets gezeten die dag om 288 kilometer onder de wielen en achter de kiezen te krijgen. Dat betekent voor wielprofs vooral: afwachten, de kat uit de boom kijken, zo min mogelijk energie verspelen en toch bij de pinken zijn. Van de eerste vluchters gaat geen gevaar uit: de Fransman Campaner trekt op avontuur met Gerrie Knetemann en de Italiaan Santambrogio. Knetemann zou twee jaar later triomferen op de Nürburgring, en Santambrogio kent Merckx goed genoeg, als metgezel op het door hem gewonnen WK van 1974. Toch 'mogen' ze vertrekken; het is nog vroeg. Het trio neemt tot vier minuten voorsprong, maar als het peloton versnelt, is hun liedje niet lang daarna uitgezongen. Volgende kandidaat: de Nederlandse achtervolger Fedor den Hertog, die eeuwige, of toch al tijdelijke roem probeert te vergaren. Zo'n eenling mag het altijd van ver proberen. Met vijf en een halve minuut voorsprong wint hij sympathie bij pers en publiek. Maar als hij lek rijdt en niet meteen geholpen wordt, smelt z'n met hard werk opgebouwde winst als sneeuw voor de zon, en niet veel later lijken ook zijn krachten weggevoerd. Als het peloton hem inhaalt, stapt hij meteen af. Nog 100 kilometer. Niets. Nog 50 kilometer. Niets noemenswaardigs. Nog 35 kilometer.

KNECHT VOOR MAERTENS

En dan gebeurt het. Of nee, dan gebeurt er iets. De Italianen gaan collectief achter een Fransman aan. Als die wordt bijgehaald, trekt Francesco Moser zich op gang. Joop Zoetemelk nestelt zich in zijn wiel, maar – anders dan zijn reputatie het wil – gaat erop en erover. Moser laat zich niet pramen en samen zijn ze weg, twee mannen met ontegensprekelijk een grote motor. En met ploegmaten daarachter die weten wat ploegdiscipline en afstoppen is. En dan gebeurt het. Wat in de kranten 'anderendaags wel als 'het mirakel van Ostuni' wordt omschreven: Joseph Bruyère én Eddy Merckx spelen – neen: zijn – knecht voor Maertens. 'Breng mij tot op honderd meter en ik probeer het,' had Maertens tegen Merckx gezegd. Zo gezegd, zo gedaan. Het

Merckx, solidair, voor een keer in een knechtenrol.

Brussels-Waalse duo Merckx-Bruyère schakelt een tand groter, rijdt tot voraan in het peloton en begint eraan: tempo, tempo, tempo. Dat gaat goed, dat vordert, dat knaagt aan de voorsprong van de vluchters. Maar er echt een einde aan maken is er vooralsnog niet bij.

Maertens: 'Het gat bedroeg geen honderd meter, maar nog driehonderd meter. En er kwam een klim aan van meer dan een kilometer. Konden ze die kloof op Moser en Zoetemelk niet dichtrijden of wilden ze niet, ik kan het niet zeggen, maar ik wou het risico niet nemen.' Zeker niet omdat er al een akkefietje tussen Merckx en Maertens was geweest, eerder in diezelfde koers. 'Merckx was al eens gaan aanvallen, en nog wel in de bevoorradings, dus duidelijk om iedereen te verrassen. Gelukkig had ik het snel door en kon ik rekenen op mijn Flandria-ploegmaats Pollentier en Demeyer. Ik was rap terug bij Merckx hoor.' Echt rekenen op Merckx kon hij op dat moment mogelijk wel, maar de achterdocht haalde het.

En dus spreekt Maertens Lucien Van Impe aan om er een laatste snok aan te geven. Voor een extraatje bovenop de daags voordien vastgelegde honderdduizend frank sleurt de Tourwinnaar zich met Maertens in het wiel over dat klimmetje. Tot op honderd meter van het Italiaans-Nederlandse duo. En dan springt Maertens weg van achter de rug van Van Impe. 'Aan mijn achterwiel plakte Tino Conti in dienst van Francesco Moser,' vertelt Maertens. 'Ik wist het, maar ik keek niet om, ik moest maar één ding doen: die kloof dichtrijden.'

Het lukt, ze zijn met vier weg: Moser, Zoetemelk, Conti en Maertens. De echte finale kan beginnen. Op twaalf kilometer van de streep waagt Moser zijn kans: hij demarreert bergaf, geeft 'op de grote molen' het volle pond. Zoetemelk lost, Conti lost, Maertens is mee. Moser, die zich geklopt weet in de sprint, rijdt daarna wat op reserve en probeert Maertens nog twee keer te verrassen door achter zijn rug weg te springen, maar die blijft alert, laat zich niet in de

Meteen na de aankomst: Maertens en Merckx, altijd rivalen, zoeken elkaar in felicitaties.

Op het podium tussen twee Italianen: Moser (links) en Conti.

luren leggen. En de Italiaanse kopman laat het toch ook niet helemaal afweten, blijft snelheid maken, want de achtervolgers zijn niet ver weg, en zolang hij voorop blijft, heeft hij toch nog altijd een kans in de sprint. En dat wordt het: een *sprint-à-deux*. Altijd verraderlijk zo'n steekspel.

Maertens blijft koelbloedig, nestelt zich in het wiel van de Italiaan, volgt en blijft volgen. 'Moser zette de spurt in,' vertelt Maertens 45 jaar later zonder aarzelen. 'Ik liet me niet naar de kant drummen en ging er vrijwel meteen over. Moser zat aan de rechterkant, ik zwenkte naar de andere kant van de weg, zodat hij al zeker niet meteen in m'n wiel zou zitten.' Moser geeft niet af, sluit aan, maar met

een paar laatste lendenrukken laat Freddy Maertens zijn tegenstander achter zich. Thuisland Italië met Moser op twee en Conti op drie moet zich gewonnen geven. Freddy Maertens voor België – en met de steun van heel de Belgische ploeg – is wereldkampioen. De wereld ligt aan zijn voeten.

KLATERGOUD

En de regenboog strekt zich voor hem uit in 1976. En het jaar daarop. Volgens de legende ligt aan het eind van de regenboog een pot met goud. Ga die dus maar zoeken. En schep het goud op, haal het binnen. Maertens ging er achteraan, om dan vast te stellen dat het niet meer dan een illusie was. Hij zag alle kleuren

van de regenboog. En moest vaststellen: de regenboog krijg je nooit echt te pakken, want hij verschuift altijd, hij ligt altijd aan de einder en is dus eindeloos ver weg. Het goud in de pot is klatergoud. Zeker voor Maertens hield die regenboog heel wat loze beloften in, slechte investeringen, niet nagekomen afspraken, misbruik van vertrouwen, geld dat verdween als sneeuw voor de zon terwijl de belastingdienst hem op de hielen zat, meer nog dan zijn concurrenten op de fiets. De harde realiteit én de fiscus staken hem stokken in de wielen. Van hemelhoog aan de regenboog tot in het diepste dal met de zwartste sneeuw, Freddy Maertens heeft sterretjes gezien.

DE UITSLAG

1. **Freddy MAERTENS** 7h06'10";
2. Francesco Moser;
3. Tino Conti 11";
4. Joop Zoetemelk;
5. Eddy Merckx 26";
6. Bernard Hinault;
7. Felice Gimondi;
8. Jan Raas;
9. Donald Allan 27";
10. Michael Neel;
11. Miguel-Maria Lasa;
12. Guy Sibille;
13. Domingo Perurena;
14. Frans Verbeeck;
15. Patrick Béon;
16. Bruno Wolfer;
17. Jørgen Marcussen;
18. Javier Elorriaga;
19. Walter Godefroot;
20. Vicente Lopez-Carril;
21. Hennie Kuiper;
22. Gerben Karstens;
23. Yves Hézard;
24. Raymond Poulidor;
25. Walter Planckaert;
26. Fabrizio Fabbri;
27. Agustín Tamames;
28. Bernard Thévenet;
29. Julian Andiano;
30. Joseph Bruyère;
31. Michael Wright;
32. Wilhelm Singer;
33. José Nazabal;
34. Enrique Martinez-Heredia;
35. Pedro Torres;
36. Bernard Vallet;
37. Giacinto Santambrogio;
38. Roberto Poggiali;
39. Ueli Sutter;
40. Roland Salm;
41. Bruce Biddle;
42. Gianbattista Baronchelli;
43. Giovanni Jimenez;
44. Lucien Van Impe;
45. Walter Riccomi;
46. René Leuenberger;
47. Josef Fuchs 2'30";
48. Enrico Paolini;
49. Dietrich Thurau 2'50";
50. Marc Demeyer;
51. Michel Pollentier;
52. Eric Loder;
53. Roland Schär

zwoel, te zwaar en te lang zo vlak na de zomer. De Nederlandse delegatie bakte er trouwens helemaal niets van. Eigen schuld dikke bult: ze zijn maar daags voordien geland en zien allemaal scheel van de jetlag. Slap van de slaperigheid in het land van de rijzende zon.

De Belgen dan: die waren goed vertegenwoordigd in Utsonomiya. Om te beginnen was er selectieheer en coach Eddy Merckx. Zowat de enige naam die de Japanners met al hun ontzag voor grootse prestaties en erelijsten wél kenden, al konden ze zijn achternaam nauwelijks uitspreken. Drie medeklinkers na mekaar, waaronder die vreselijke 'r': dat was te veel gevraagd, wat de 'woke'-gemeenschap er anno 2021 ook van moge denken... Maar verder bogen ze wel diep – en terecht – voor het palmares én de figuur van Merckx. Zijn selectie mocht er ook zijn: met naast Dhaenens ook Dirk De Wolf, Johan Bruyneel, Claude Criquiellion, Peter De Clercq, Michel Dernies, Jozef Haex, Sammie Moreels, Johan Museeuw, Jan Nevens en Frank Van Den Abeele. Edwig Van Hooydonck was wel mee afgereisd naar het land van de rijzende zon, maar startte niet wegens een acute bronchitis.

Het parcours is met die Kogashiklim dwars door het bos van Utsonomiya een kolfje naar de hand van de allrounders. Of van de aanvallers, en die zijn er die dag in overvloed. Voor een wereldkampioenschap is het een ongekend geanimeerde wedstrijd waar vroege aanvallers met een lange adem pas helemaal op het einde bijgehaald worden door de speerpunten van het almaar uitdunnende peloton. Die mengeling van hardnekkige overlevers uit het eerste deel van de wedstrijd enerzijds en toppers die pas laat uit

→
Dhaenens en De Wolf pakken de kop,
niemand zou nog kunnen volgen.

'Ik had dringend punten, en dus liefst een overwinning, nodig om het klassement in de wereldbeker naar mij toe te trekken. Maar het ploegmanagement mikte in de vluchtkoers, die Parijs-Tours vaak is, toch vooral op sprintbom Tom Steels.' En een sprint wordt het, waarbij beide speerpunten hun eigen gang gaan. En allebei geklopt worden door Nicola Minali. Museeuw, té ambitieus, té nerveus, begint van veel te ver aan die sprint en wordt langs alle kanten voorbijgestoken. Wat een fiasco, de bom barst, Museeuw heeft er genoeg van: 'Het zou weleens kunnen dat ik stop met koersen.'

Een opwelling in een vlaag van frustratie en vermoeidheid, het emmertje dat overloopt net na een (verloren) wedstrijd. Want twee dagen later zit hij in Lugano alweer op de fiets. Museeuw: 'Patrick Lefevere belde me daags na die verloren Parijs-Tours thuis op, zei me droogweg dat de vliegtickets voor Milaan en dus het WK klaarlagen. Dan haakte hij meteen in. Ik had geen weerwoord. Ik kon mijn twijfels niet eens kenbaar maken. En dus ben ik maar vertrokken, met mijn gezin én mijn racefiets.' In Lugano ontmoet hij 's ochtends bij toeval de ook in z'n eentje trainende Jalabert, een echte topper op dit soort terrein, en net voordien nog winnaar van de Ronde van Spanje. Samen maken ze er een keiharde, acht en een half uur durende trainingsrit van. Tot in Sankt Moritz en terug. Museeuw komt leeg weer aan in het hotel in Lugano. Maar hij weet: ik ben er klaar voor.

ENERGIEZUINIG

De wedstrijd zelf dan. De Italiaanse ploeg houdt alle vroege vluchtters in het vizier. Vooraan komt alles weer samen, achteraan worden de zwakkeren er onherroepelijk uitgeknikkerd. Ze verachten, zwalpen nog wat rond en stappen naamloos van hun fiets, de anonimiteit in. Elke ronde dunt het peloton uit. Van de 151 starters halen er nauwelijks 50 de finish. Johan Museeuw speelt het onder-tussen slim: als niet-klimmer begint hij de zwaarste beklimming steevast vooraan in het peloton om zich dan telkens

te laten uitzakken tot achteraan in de grote groep. 'Een kwestie van mijn hartslag nooit in het rood te laten gaan en nog wat cartouches over te hebben als het er echt zou op aankomen,' weet Museeuw nog. 'Ik was energiezuinig, lang voor dat woord in de mode kwam.'

Een echte eerste selectie voert de Duitser Udo Bölts door, even voorbij halfweg, op de klim naar la Crespiera. Reactie komt er van Rominger, Fincato, Faresin, Escartín, Tonkov en Roux. Een fraai gezelschap, zo vroeg op de dag. De Denen, die geen mannetje mee hebben, trekken het gehalveerde peloton er weer bij. Een volgend groepje vormt zich op initiatief van de Fransman Pascal Hervé in de afdaling van de andere klim, de Camano. Museeuw, Hundertmark, Guidi, Gianetti en Camenzind verschalken daar de hoofdmacht en lopen tot drie minuten uit. Geen paniek, het is nog vroeg, maar toch stilaan tijd voor de favorieten om zich te mengen in de debatten. Laurent Jalabert steekt de neus aan het venster op de klim naar de Crespiera. Bartoli, Merckx en Dufaux sluiten aan. Een sterk groepje dat eerst vaart maakt, maar het ontbreekt de Belgisch-Frans-Italiaans-Zwitserse combinatie aan eendracht: Luc Leblanc brengt een klad renners terug tot bij de vier. Zo knaagt een twintigtal toppers stukje bij beetje aan de voorsprong van de eerste groep. Die bedraagt aan het einde van de twaalfde ronde zowat anderhalve minuut.

Op drie ronden van het einde voelt Museeuw vooraan zich nog fris, en met de hete adem van de achtervolgers in de nek springt hij weg, bergop nog wel. Niet zoals de jaren nadien Armstrong en nog later Froome dat zouden doen met hun 'koffiemolentje', maar met een relatief grote versnelling, op de macht. In eerste instantie sluiten nog vijf renners aan, de kopgroep is met één versnelling gehalveerd. Als het zo zit, doe ik er nog een schep bovenop, denkt Museeuw, en op de eerstvolgende klim zet hij nog eens aan. Nu moet het vijftal passen, op één iemand na: de thuisrijder Mauro Gianetti. Die Italiaanssprekende Zwitser

had het jaar voordien zowel de Amstel Gold Race als Luik-Bastenaken-Luik gewonnen, wedstrijden met een vergelijkbaar profiel. Een betere vluchtgenoot kon Museeuw zich niet wensen.

Gelukkig maar, want uit het groepje der favorieten heeft ondertussen Andrea Tafi zich losgerukt. Die gebruikt zijn vooraan geloste landgenoot Guidi als mikpunt en nadien ook even als gangmaker richting het duo vooraan. Museeuw van zijn kant maakt evenzeer gebruik van Tafi. Hij maakt Gianetti wijs dat hij het niet erg zou vinden om bijgehaald te worden, want Tafi is in feite een Mapei-ploegmaat. En die heeft wel recht op een wederdienst nadat Museeuw mocht (of moest) winnen in de befaamde Parijs-Roubaix eerder dat jaar. Het wordt nu echt spannend: op de top van de Breganzona heeft Tafi nog 22 seconden goed te maken op de tandem Museeuw-Gianetti. Daarachter is het ieder voor zich: Kai Hundertmark volgt op 35 seconden, Hervé en Puttini op 45 seconden, Ferrigato op één minuut, en de groep met Jalabert, Virenque en Leblanc als speerpunten op 1 minuut 20.

We gaan de laatste ronde in, het is erop of eronder voor Tafi, die erop rekt dat de mannen voor hem stilaan 'leeglopen', want zij zijn al bijna 90 kilometer in de aanval. De Italiaan vergist zich, heeft vooral ook zichzelf niet goed ingeschat. Al in de eerste klim stokt het bij hem, hij krijgt het kwaad, kan het niet bolwerken. Als veelvoudig bergkoning uit de Tour Richard Virenque nog eens alles op alles zet, raapt hij de Italiaan op en sleurt in zijn zog Michele Bartoli mee, samen met de hardnekkig zich in het wiel vastbijtende Axel Merckx. Te laat evenwel; ze zullen strijden voor het brons. Want vooraan malen ze de laatste vijf vlakke kilometers eensgezind af. Nou nee, niet echt eensgezind. Ze kijken mekaar het wit uit de ogen, ze proberen mekaar zenuwachtig te maken. De Zwitser dringt de Belg de leiding op, hij moet de snelheid er maar in houden, hij is toch de snelste als het op een sprint aankomt.

TOMMEKE DOET HET!

'TOMMEKE, TOMMEKE, TOMMEKE, WAT DOE JE NU?' TOMMEKE DEED HET MET DE LEGENDARISCHE WOORDEN VAN TV-COMMENTATOR MICHEL WUYTS, TERWIJL OP HETZELFDE MOMENT RTBF-COLLEGA RODRIGO BEENKENS IN AL ZIJN BLIND ENTHOUSIASME GOUWGENOOT PHILIPPE GILBERT NAAR DE OVERWINNING ZAG SPURTEN. BEENKENS EN GILBERT ZOUDEN NOG ZEVEN JAAR MOETEN WACHTEN OP HUN MOMENT DE GLOIRE IN VALKENBURG. VOOR BOONEN GEBEURDE HET DAAR EN DAN IN 2005: ZIJN VOLLEDIGE ONTBOLSTERING ALS WERELDTOPPER, MET ALS ULTIEME BEKRONING DE WERELDTITEL IN DE WEGWEDSTRIJD BIJ DE BEROEPSRENNERS.

2005

**TOM
BOONEN**

MADRID

Twintig overwinningen reeg Boonen aan elkaar in dat boerenjaar. Etappes in Parijs-Nice, twee spurtzeges in de Ronde van Frankrijk (die hij na een zware valpartij moest verlaten), de E3 Prijs in Harelbeke en natuurlijk: zijn eerste zege in de Ronde van Vlaanderen en de week daarna in Parijs-Roubaix. Jong, sterk, snel, met lef en ambitie, zo toonde Tom Boonen zich aan de wielwereld. Een sprinter met uithoudingsvermogen, een aanvaller die het ook kan afmaken. En met een voor de eendagswedstrijden geschapen Quick-Step-team achter zich. Het kon niet op voor Tornado Tom.

PUZZEL

Ook met het oog op het WK was iedereen uit het Belgische team bereid om alles uit de kast te halen voor Boonen, zelfs de Lotto-boys (en dus zijn onmiddellijke concurrenten in alle andere wedstrijden) Mario Aerts en Peter Van Petegem. Professionele wielrenners zien fietsen als hun broodwinning: eigenbelang of sponsorbelangen worden – meestal – opzijgeschoven als er boter bij de vis wordt geleverd. Boonens eigenste sportdirecteur Lefevere had er nochtans weinig vertrouwen in en wou liever niet dat bondscoach José De Cauwer al te veel niet-Quick-Step-renners zou selecteren voor het wereldkampioenschap in Madrid. Want waarom zouden die zich leegrijden voor de man die eerder dat jaar keer op keer de zegebloemen voor hun neus had weggegraaid? Maar als een waardig selectieheer legde De Cauwer

dit 'advies' naast zich neer. Terecht, zoals op de dag van het WK zou blijken. 'Ik heb het als bondscoach één keer meegemaakt dat alles als een puzzel in elkaar viel,' aldus José De Cauwer, 'en dat was toen. Mario Aerts en Peter Van Petegem hebben zich leeggereden en het gat op de kopgroep gedicht voor Boonen, net op het moment dat de finale sprint begon. De rest was aan de kopman: hij moest het afmaken. En dat heeft Boonen op magistrale wijze gedaan.'

Zelfvertrouwen had de jonge Boonen dat seizoen natuurlijk wel na die magistrale zeges in het voorjaar. En van zenuwen had hij blijkbaar geen last, zo net voor de belangrijkste wedstrijd van het jaar. Toch niet als we afgaan op het relaas van Michel Wuyts. Die beweerde

namelijk in het van wierliefde en -anekdotes blakende Bahamontes dat hij Tom Boonen tegenkwam op het terras van het hotel in Madrid waar de wielercormentator verbleef aan de vooravond van het WK. Wuyts knabbelde daar aan een pizza en zag Boonen om 23 uur 's avonds weggaan. Maar niet in de richting van zijn hotel. Een halfuur later was de nieuwe jonge God van het wielrennen nog niet terug. Drie kwartier later evenmin. Wuyts hield het dan voor bekeken en zocht zelf zijn bedstee op, suggererend dat Boonen pas heel laat in zijn bed moet hebben gelegen.

Misschien aan het slaapwandelen, of een extreem late verkenning van het parcours. Of allebei tegelijk, wat eigenlijk de beste voorbereiding was op de wedstrijd die

Voor de start met toenmalig bondscoach José De Cauwer.

zich los, uit de chaos rees het rijzige lichaam van Tom Boonen op. Wuyts op de VRT en Beenkens op de RTBF gingen door het lint, ieder op zijn eigen al dan niet ridicule wijze. Maar Boonen gaf niet af, en won, voor Alejandro Valverde en Anthony Geslin. De regenboogtrui was voor hem!

Zo leverde Tom Boonen in 2005 een huzarenstukje af dat geen enkele andere renner in de wielergeschiedenis hem ooit voor- of nadeed: in één seizoen zowel de Ronde van Vlaanderen, Parijs-Roubaix als het wereldkampioenschap winnen. Tom Boonen klaarde de klus alsof het dagelijkse kost was. En dat op zijn vieren-

twintigste. De pers smulde van zijn ongedwongen omgang met de media, de sponsors lustten er pap van – Quick-Step heeft dankzij Boonen naam gemaakt én commercieel succes geboekt – en de vrouwen waren ook al niet weg te slaan van de nieuwe jonge God van het wielrennen. Zou hij het echt doen: *'will fuck on first date'*, zoals te lezen stond op een T-shirt waar hij publiekelijk mee te koop liep?

Hoe dan ook, Boonen kreeg – behalve voor dat akkefietje met z'n T-shirt – complimenten allerwegen en werd met lof overladen: op het einde van het seizoen werd de nieuwe chouchou van pers

en publiek met bijna 90 procent van de stemmen tot Flandrien van het jaar verkozen. Later dat jaar ontving Boonen de internationale wielerprijs Vélo d'Or Mondial en werd hij ook nog eens uitgeroepen tot Sportman en Sportpersoonlijkheid van het jaar. De wereld lag aan de voeten van de nieuwe wereldkampioen. De hype kon beginnen.

Boonen (°1980) won tot aan zijn afscheid in 2017 drie keer de Ronde van Vlaanderen, vier keer Parijs-Roubaix, drie keer Gent-Wevelgem, vijf keer de E3 Prijs, twee keer Parijs-Brussel en zes ritten in de Tour.

DE UITSLAG

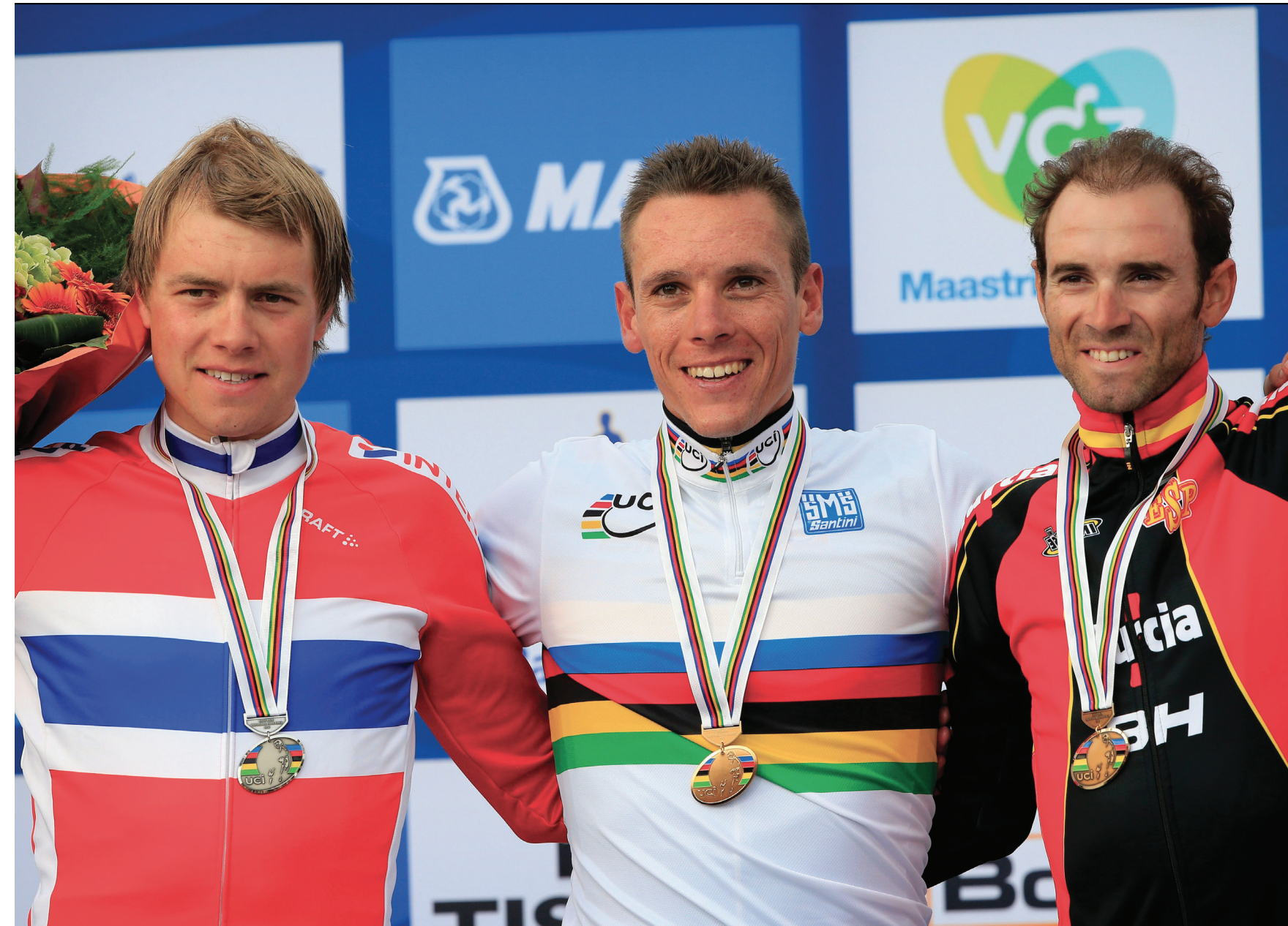
1. Tom **BOONEN** 6h26'10";
2. Alejandro Valverde;
3. Anthony Geslin;
4. Marcus Ljungqvist;
5. Murilo Fischer;
6. Jakob Piil;
7. Alexandre Kolobnev;
8. Andreas Klier;
9. Julian Dean;
10. Martin Elmiger;
11. Janez Brajkovic;
12. Steffen Wesemann;
13. Paolo Bettini;
14. Grégory Rast;
15. Thomas Dekker;
16. Constantino Zaballa;
17. Koos Moerenhout;
18. Michael Boogerd;
19. Laurent Brochard;
20. Gorazd Stangelj;
21. Alexandre Vinokourov;
22. Marcos Antonio Serrano;
23. Guido Trenti;
24. Denis Menchov 10";
25. Mario Aerts 11";
26. Nick Nuyens 21";
27. Björn Leukemans 23";
28. Alexandre Usov 25";
29. Erik Zabel;
30. Robbie McEwen;
31. Uros Murn;
32. René Haselbacher;
33. Aurélien Clerc;
34. Peter Van Petegem;
35. Alessandro Petacchi;
36. Alejandro Alberto Borrajo;
37. Matija Kvasina;
38. Sergey Lagutin;
39. Lars Ytting Bak;
40. Jan Hruska;
41. Roger Hammond;
42. Mykhailo Khalilov;
43. Jan Valach;
44. Piotr Wadecki;
45. Marek Rutkiewicz;
46. Vladimir Gusev;
47. Christophe Le Mével;
48. Miguel Angel Martin Perdiguero;
49. Bram Tankink;
50. Oscar Pereiro;
51. Jean-Patrick Nazon;
52. Karsten Kroon;
53. Denys Kostyuk;
54. Filippo Pozzato;
55. David George;
56. Juan Antonio Flecha;
57. Stijn Devolder;
58. Andrey Kashechkin;
59. Fred Rodriguez;
60. Joost Posthuma;
61. Serguei Ivanov;
62. Igor Astarloa;
63. Marco Velo;
64. Rolf Aldag;
65. Pieter Weening;
66. Matteo Tosatto;
67. Sylvain Chavanel;
68. Francisco Mancebo 36";
69. David Blanco;
70. Peter Wrolich 43";
71. Léon Van Bon 47";
72. Allan Davis 1'12";
73. Luca Paolini 1'16";
74. Vladimir Efimkin 1'46";
75. Mark Scanlonà 2'37";
76. Thomas Lövkvistà 2'45";
77. Philippe Gilbert;
78. Ryder Hesjedal 4'18";
79. Pedro Soeiro 4'50";
80. James Lewis Perry 4'57";
81. Marc Wauters;
82. Patrick Calcagni 5'04";
83. Michael Rogers 5'06";
84. Giovanni Lombardi;
85. Martin Prazdnovsky 5'19";
86. John Lieswyn;
87. Simon Gerrans 5'25";
88. Baden Cooke;
89. Maxim Gourov;
90. Rafael Nuritdinov;
91. Jörg Jaksche;
92. Cédric Vasseur;
93. Leonardo Fabio Duque 6'01";
94. Henk Vogels;
95. Jaroslaw Zarebski;
96. Bartosz Huzarski;
97. Fabian Wegmann;
98. Markus Zberg;
99. Jan Svorada;
100. Petr Bencik;
101. Mathew Hayman;
102. Andrey Mizourov;
103. Ryan Cox;
104. Ian McLeod;
105. Daniele Bennati;
106. Roger Beuchat;
107. Matej Mugerli;
108. Guillermo Ruben Bongiorno;
109. Lorenzo Bernucci;
110. Bernhard Eisel;
111. Magnus Bäckstedt;
112. Bradley Wiggins;
113. Carlos Da Cruz;
114. Jimmy Casper;
115. Thor Hushovd;
116. Markus Fothen 7'03";
117. Matthias Kessler;
118. Sergey Yakovlev;
119. Christophe Kern 7'05";
120. Raivis Belohovsics 9'50";
121. Luis Felipe Laverde 9'51";
122. Kim Kirchen 10'43";
123. Fabian Cancellara 10'45"

→
Op het podium tussen de Spanjaard Valverde en de Fransman Geslin.

DE UITSLAG

1. Philippe GILBERT 6h10'41";
2. Edvald Boasson Hagen 4";
3. Alejandro Valverde 5";
4. John Degenkolb;
5. Lars Boom;
6. Allan Davis;
7. Thomas Voeckler;
8. Ramunas Navardauskas;
9. Sergio Luis Henao;
10. Oscar Freire;
11. Rui Alberto Costa;
12. Tom Boonen;
13. Oscar Gatto;
14. Peter Sagan;
15. Fredrik Kessiakoff;
16. Koen De Kort;
17. Michael Albasini;
18. Assan Bazayev;
19. Jonathan Tiernan-Locke;
20. Lars-Petter Nordhaug;
21. Simon Gerrans;
22. Stefan Denifl;
23. Rigoberto Uran;
24. Daniel Moreno;
25. Greg Van Avermaet;
26. Björn Leukemans;
27. Fabian Wegmann;
28. Alexandr Kolobnev;
29. Vincenzo Nibali;
30. André Fernando Cardoso 17";
31. Andriy Grivko;
32. Robert Gesink;
33. Daniel Martin;
34. Nicolas Roche;
35. Jürgen Roelandts;
36. Ian Stannard 53";
37. Paul Martens;
38. Alberto Contador;
39. Joaquin Rodriguez;
40. Yury Trofimov 1'01";
41. Samuel Sanchez 1'37";
42. David Tanner;
43. Andrew Talansky 1'54";
44. René Mandri 2'21";
45. Gustav-Erik Larsson;
46. Marek Rutkiewicz;
47. Carlos Alberto Betancur;
48. Bauke Mollema;
49. Rafael Andriato;
50. Michael Schär;
51. Gatis Smukulis;
52. Chris Anker Sørensen;
53. Jaroslav Marycz;
54. Takashi Miyazawa;
55. Karsten Kroon;
56. Tom-Jelte Slagter;
57. Sylvain Chavanel;
58. Radoslav Rogina;
59. Jan Barta;
60. Ben Swift;
61. Michal Golas;
62. Jean-Pierre Drucker;
63. Mathias Frank;
64. Alex Howes;
65. Vladimir Gusev;
66. Niki Terpstra;
67. Steve Morabito;
68. Winner Andrew Anaconda;
69. Nairo Alexander Quintana;
70. Stephen Cummings;
71. Sergio Miguel Paulinho;
72. Simon Geschke;
73. Heinrich Haussler;
74. Moreno Moser 2'34";
75. Luca Paolini 2'46";
76. Rinaldo Nocentini;
77. Marco Marcato;
78. Simon Clarke 2'53";
79. Johannes Fröhlinger;
80. Christian Knees;
81. Juan Antonio Flecha;
82. Borut Bozic;
83. David Veilleux;
84. Mickaël Delage;
85. Diego Ulissi;
86. Eduard Vorganov;
87. Oleksandr Polivoda 3'11";
88. Luke Rowe 5'46";
89. Vladimir Isaichev;
90. Gianni Meersman 8'10";
91. Matej Jurco 8'55";
92. Carlos Ivan Oyarzun;
93. Aliaksandr Kuschynski;
94. Siarhei Papok;
95. Stefan Koychev Histrov;
96. Evaldas Siskevicius;
97. Carlos José Ochoa;
98. Taylor Phinney;
99. Peter Kusztor;
100. Bert-Jan Lindeman;
101. Przemyslaw Niemiec;
102. Jacek Morajko;
103. Brent Bookwalter;
104. Frantisek Rabon;
105. Ronan McLaughlin;
106. Matthias Brändle;
107. Milan Kadlec;
108. Ryder Hesjedal;
109. Georgi Petrov Georgiev;
110. François Parisien;
111. Marcus Burghardt;
112. Thomas Lövkvist;
113. Leopold König;
114. Tanel Kangert;
115. Jure Kocjan;
116. Zdenek Stybar;
117. Kristjan Durasek;
118. Jacques Janse Van Rensburg;
119. Laurens Ten Dam;
120. Matteo Trentin 9'44";
121. Andrey Amador 10'23";
122. Jonathan Castroviejo

Op het podium tussen de Noor Boasson Hagen en de Spanjaard Valverde.

YVONNE REYNDERS, FIRST LADY (×4!)

NAAST AL DIT MANNELIJK WIELERGEWELD MAKEN WE HIER TOCH OOK PLAATS VOOR DE BELGISCHE WERELDKAMPIOENEN VAN VROUWELIJKE KUNNE. YVONNE REYNDERS SLAAGDE WAAR GEEN MAN OP TWEE WIELEN OOI IN IS GESLAAGD: ZE HAALDE VIER KEER HET WERELDKAMPIOENSCHAP BINNEN (1959, 1961, 1963 EN 1966). TUSSENDOR DROEG DE WAALSE MARIE-ROSE GAILLARD (1962) OOK ÉÉN JAAR DE REGENBOOGTRUI. EN DAN WAS ER NOG WIJLEN NICOLE VAN DEN BROECK DIE IN 1973 DE WERELDTITEL PAKTE IN BARCELONA.

**DRIE BELGISCHE
WERELD-
KAMPIOENEN
BIJ DE VROUWEN**

Maar dé Belgische regenboog bij de vrouwen was dus Yvonne Reynders met haar vier zeges. Of neen: eigenlijk mocht ze zich zeven keer in de regenboogtrui hullen, zeg maar 'verhullen', want voor de vrouwen was er in die jaren – tussen 1959 en 1966 – een slobbertrui weggelegd die meer verhulde dan dat ie blootgaf. De Kempense won destijds namelijk ook nog eens drie keer goud op het WK achtervolging op de wielerpiste.

'Allemaal lang geleden,' vindt de inmiddels 83-jarige Reynders zelf. Te lang geleden om het allemaal nog eens op te rakelen, zeker voor de pers die haar destijds in de kou heeft laten staan omdat die vond dat het vrouwenwielrennen niks voorstelde en er zelfs journalisten waren die doelbewust de uitslagen van koersende dames niet opnamen in hun kranten wegens 'ongepast'. 'Dan moeten ze nu ook niet meer afkomen,' aldus een enigszins verbitterde Yvonne Reynders. Dan halen we zelf maar wat oude koeien – sorry, Yvonne! – uit de sloot.

Zoals het WK van 1959 in het Waalse Rotheux-Rimièrè. Met dertig wielrensters aan de start kunnen we misschien niet spreken van een echt sterk deelnemersveld, al waren er wel delegaties uit de Sovjet-Unie, Groot-Brittannië en het sterk op vrouwensport gerichte Oost-

Duitsland. In kletsnatte omstandigheden, een snijdende wind en ijsig aanvoelende temperaturen werd het peloton eigenlijk alleen maar uiteengeranseld door valpartijen. De groep die na 72 kilometer overbleef zou om de wereldtitel sprinten. Op het spekgladde wegdek ging het peloton de laatste bocht in, maar nam die heel voorzichtig en ruim aan de linkerkant van de weg, met voorop de machtsontplooiing van de Russische trojka Lukhina, Gorbatcheva en speerpunt Puronen.

Dat was buiten de waard – de 22-jarige waardin – Reynders gerekend. Zij had namelijk die laatste bocht zo scherp mogelijk genomen en kwam uit aan de uiterst rechtse kant van de weg, al beweert land- en ploeggenote Victoire Van Nuffel dat Reynders in die finale eigenlijk gelost was en enkel kon terugkomen doordat de hele kopgroep in de gietende regen onderuitging. Hoe dan ook, door het uiterst slechte weer had de grote groep Reynders, die van de andere kant kwam, niet meteen in de gaten. De Russinnen keken te veel over hun schouders naar de rechtstreekse concurrenten. Van dan af was er maar één optie voor Reynders: er voluit voor gaan in één lange, afmattende sprint in de alsmaar plenzende regen. Ze keek niet meer achter zich, en voor haar uit was er ook niet veel te zien: de modder in haar ogen en de door de wind opgezweepte regen-

druppels wisten elk perspectief uit. Hoe ver was het nog? Ze hoorde wel gejuich van de toeschouwers langs de kant, en achter zich de hele bende, met de Russen op kop, die naderde: het ratelen van hun kettingen, de dunne tubes die grip zochten op het gladde wegdek, het opspatten van het water, het hijgen in haar nek. Maar Reynders sprintte door, tot over de pijngrens, tot ze de speaker hoorde omroepen: 'Yvonne Reynders is wereldkampioen.' Maar dan in het Frans. Zo moest ze het heuglijke nieuws over haar eigen overwinning toch nog vernemen van die verdomde pers!

In 1961 was het weer raak voor Reynders, dit keer op het wereldkampioenschap in Douglas op het eiland Man in Groot-Brittannië. De Russinnen waren weer van de partij, maar niemand was eigenlijk partij voor Reynders die dag: na een fietswissel moest ze in de achtervolging op een ontsnapt kwartet, met behalve de Sovjetdames ook nog de Britse Beryl Burton en de Luxemburgse Elsy Jacobs, toen dé vedetten van het internationale vrouwenwielrennen. Die haalde ze bij en die reed ze er de laatste ronde gewoon af. Solo reed ze over de aankomstlijn. *Plain and simple*, onze vrouw op het eiland Man.

Het jaar nadien liet Reynders land- en ploeggenote Marie-Rose Gaillard, de tante van Philippe Gilbert, wegrijden naar de regenboogtrui. Zelf spurte Reynders met overmacht naar het zilver.

Maar weer een jaar later, in 1963 in Ronse, kon Yvonne Reynders zich voor de derde keer tot wereldkampioen kronen. En dat voor eigen volk. Op en rond de Kruisberg zwoegden 27 deelnemers over de kasseien en door de Vlaamse Ardennen. Maar van zwoegen was er bij Reynders naar eigen zeggen geen sprake, die dag. Ze wist zich alweer de sterkste, moest niet eens op de pedalen gaan staan op de zo typische kuitbijters van de streek. De hele Belgische ploeg was trouwens op post op dat WK in Ronse en counterde alle uitvallen. Alleen de eeuwige Puroenen uit de Sovjet-Unie gingen nog met een bronzen medaille aan de haal en nestelde zich zo voor de Belgische Simonne Elegeest, maar achter Rosa Sels (zilver) en een soevereine Yvonne Reynders die voor de derde keer naar het podium mocht om zich tot wereldkampioene te laten huldigen.

Nog één keer zou Reynders zich soeverein tonen, en wel in 1966 op het circuit van de Nürburgring in Duitsland. De eeuwige concurrenten Puroenen (derde), Jacobs (vierde) en Burton (vijfde) moesten buigen voor Reynders. Die had het nochtans zelf ook niet onder de markt met dat opkomende talent uit Neder-

land: de dan nog piepjonge Keetie van Oosten-Hage. Reynders hield hen allemaal nog onder de knoet, maar het had bloed zweet en tranen gekost, ook al omdat tijdens de wedstrijd een defect versnellingsapparaat haar had gedwongen om bergop met het grootste verzet te rijden. Stikkapot nam ze de leiding in de laatste bocht, de Nederlandse kwam vol in de wind opzetten, maar verspilde daarbij al haar krachten en Reynders wist haar nog te remonteren. Ze mocht voor de vierde keer de regenboogtrui aantrekken.

Een vijfde regenboogtrui als wereldkampioene in het wielrennen op de weg zat er de jaren nadien door allerlei omstandigheden – en het talent van Van Oosten-Hage – niet meer in, ondanks een spectaculaire comeback op het WK in het Italiaanse Ostuni van 1976. Keetie van Oosten-Hage won de massasprint, Reynders repte zich nog naar brons. Het was mooi geweest voor de bijna veertigjarige. Hulde aan het talent, de wilskracht en de onbevangenheid van deze pionier van het vrouwenwielrennen!

Na Reynders kon enkel nog Nicole Van den Broeck in 1973 de wereldtitel pakken bij de vrouwen. Dat is intussen al bijna... 50 jaar geleden. Van den Broeck werd ook vijf keer Belgisch kampioene. Zij overleed in 2017 op 70-jarige leeftijd. Lotte Kopecky of Jolien D'hoore, neemt één van jullie in Leuven de fakkel over?

